

257

UMOWA

między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotycząca statusu ich sił zbrojnych,

sporządzona w Londynie dnia 19 czerwca 1951 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 19 czerwca 1951 r. w Londynie została sporządzona Umowa między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotycząca statusu ich sił zbrojnych w następującym brzmieniu:

Przekład

UMOWA	AGREEMENT	CONVENTION
<p>między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotycząca statusu ich sił zbrojnych</p> <p>Strony Traktatu Północnoatlantyckiego, sporządzonego w Waszyngtonie dnia 4 kwietnia 1949 r.,</p> <p>zważywszy, że siły zbrojne jednej z Umawiających się Stron mogą być na podstawie porozumienia wysłane na terytorium innej Umawiającej się Strony;</p> <p>mając na uwadze, że decyzja o ich wysłaniu oraz warunki, na których zostaną wysłane, w zakresie, w jakim nie są one określone w niniejszej umowie, pozostaną nadal przedmiotem odrębnych uregulowań między zainteresowanymi Stronami;</p> <p>pragnąc jednakże określić status takich sił zbrojnych na terytorium innej Umawiającej się Strony;</p> <p>uzgodniły, co następuje:</p> <p style="text-align: center;">Artykuł I</p> <p>1. W niniejszej umowie wyrażenie:</p> <p>(a) „siły zbrojne” oznacza personel należący do lądowych, morskich lub powietrznych sił zbrojnych jednej z Umawiających się Stron, przebywający na terytorium innej Umawiającej się Strony, na obszarze</p>	<p>between the Parties to the North Atlantic Treaty regarding the status of their forces</p> <p>The Parties to the North Atlantic Treaty signed in Washington on 4th April, 1949,</p> <p>Considering that the forces of one Party may be sent, by arrangement, to serve in the territory of another Party;</p> <p>Bearing in mind that the decision to send them and the conditions under which they will be sent, in so far as such conditions are not laid down by the present Agreement, will continue to be the subject of separate arrangements between the Parties concerned;</p> <p>Desiring, however, to define the status of such forces while in the territory of another Party;</p> <p>Have agreed as follows:</p> <p style="text-align: center;">Article I</p> <p>1. In this Agreement the expression —</p> <p>(a) “force” means the personnel belonging to the land, sea or air armed services of one Contracting Party when in the territory of another Contracting Party in the North Atlantic Treaty area in connexion with their official</p>	<p>entre les Etats Parties au Traité de l’Atlantique Nord sur le statut de leurs forces</p> <p>Les Etats Parties au Traité de l’Atlantique Nord, signé à Washington le 4 avril 1949,</p> <p>Considérant que les forces d’une Partie peuvent, par accord, être envoyées en service sur le territoire d’une autre Partie;</p> <p>Etant entendu que la décision d’envoyer ces forces et les conditions auxquelles elles seront envoyées, pour autant que ces dernières ne sont pas prévues à la présente Convention, continueront à faire l’objet d’accords particuliers entre les pays intéressés;</p> <p>Désireux toutefois de déterminer le statut de la force armée de l’une des Parties lorsque cette force se trouve en service sur le territoire d’une autre Partie;</p> <p>Sont convenus des dispositions suivantes:</p> <p style="text-align: center;">Article Ier</p> <p>1. Dans la présente Convention l’expression:</p> <p>(a) „force” signifie le personnel appartenant aux armées de terre, de mer ou de l’air de l’une des Parties Contractantes qui se trouve pour l’exécution du service sur le territoire d’une autre Partie Contractante de la</p>

Traktatu Północnoatlantyckiego w związku z wypełnianiem obowiązków służbowych, chyba że obie Umawiające się Strony uzgodnią, że pewne osoby, oddziały lub formacje nie będą uważane za tworzące lub wchodzące w skład sił zbrojnych w rozumieniu niniejszej umowy;

- (b) „personel cywilny” oznacza pracowników cywilnych towarzyszących siłom zbrojnym Umawiającej się Strony, zatrudnionych w siłach zbrojnych tej Umawiającej się Strony i nie będących bezpaństwowcami ani też obywatelami jakiegokolwiek państwa, które nie jest Stroną Traktatu Północnoatlantyckiego, ani też obywatelami bądź osobami zamieszkałymi na stałe w państwie, w którym przebywają siły zbrojne;
- (c) „członek rodziny” oznacza współmałżonka członka sił zbrojnych lub personelu cywilnego albo jego dziecko będące na jego utrzymaniu;
- (d) „Państwo wysyłające” oznacza Umawiającą się Stronę, do której należą siły zbrojne;
- (e) „Państwo przyjmujące” oznacza Umawiającą się Stronę, na której terytorium przebywają siły zbrojne lub ich personel cywilny, niezależnie od tego, czy tam stacjonują, czy też przejeżdżają przez nie tranzytem;
- (f) „organy wojskowe Państwa wysyłającego” oznacza te organy Państwa wysyłającego, które są upoważnione z mocy prawa do stosowania prawa wojskowego tego Państwa w odniesieniu do członków jego sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego;
- (g) „Rada Północnoatlantycka” oznacza Radę ustanowioną na mocy art. 9 Traktatu Północnoatlantyckiego lub też jej organy pomocnicze upoważnione do działania w jej imieniu.

2. Niniejszą umowę stosuje się do organów jednostek administracyjnych Umawiających się Stron w granicach ich terytoriów, do których ma zastosowanie niniejsza umowa w zakresie określonym

duties, provided that the two Contracting Parties concerned may agree that certain individuals, units or formations shall not be regarded as constituting or included in a “force” for the purposes of the present Agreement;

- (b) “civilian component” means the civilian personnel accompanying a force of a Contracting Party who are in the employ of an armed service of that Contracting Party, and who are not stateless persons, nor nationals of any State which is not a Party to the North Atlantic Treaty, nor nationals of, nor ordinarily resident in, the State in which the force is located;
- (c) “dependent” means the spouse of a member of a force or of a civilian component, or a child of such member depending on him or her for support;
- (d) “sending State” means the Contracting Party to which the force belongs;
- (e) “receiving State” means the Contracting Party in the territory of which the force or civilian component is located, whether it be stationed there or passing in transit;
- (f) “military authorities of the sending State” means those authorities of a sending State who are empowered by its law to enforce the military law of that State with respect to members of its forces or civilian components;
- (g) “North Atlantic Council” means the Council established by Article 9 of the North Atlantic Treaty or any of its subsidiary bodies authorised to act on its behalf.

2. This Agreement shall apply to the authorities of political subdivisions of the Contracting Parties, within their territories to which the Agreement applies or extends in accordance with Article XX, as it

région de l’Atlantique Nord, sous réserve que deux Parties Contractantes intéressées peuvent convenir de ne pas considérer certaines personnes, unités ou formations comme constituant une „force” ou en faisant partie au regard des dispositions de la présente Convention;

- (b) „élément civil” signifie le personnel civil accompagnant la force d’une Partie Contractante et employé par l’une des armées de cette Partie Contractante, et qui n’est ni apatride, ni national d’un Etat non partie au Traité de l’Atlantique Nord, non plus que national de l’Etat sur le territoire duquel la force est en service, ni une personne qui y a sa résidence habituelle;
- (c) „personne à charge” signifie le conjoint d’un membre d’une force ou d’un élément civil faisant partie d’une force, ou les enfants qui sont à leur charge;
- (d) „Etat d’origine” signifie la Partie Contractante dont relève la force;
- (e) „Etat de séjour” signifie la Partie Contractante sur le territoire de laquelle se trouve la force ou l’élément civil, soit en séjour, soit en transit;
- (f) „autorités militaires de l’Etat d’origine” signifie les autorités de l’Etat d’origine qui, en vertu de la législation de cet Etat, sont chargées d’appliquer les lois militaires dudit Etat aux membres de ses forces ou de ses éléments civils;
- (g) „Conseil de l’Atlantique Nord” signifie le Conseil établi par l’Article 9 du Traité de l’Atlantique Nord, ou tout organe subordonné de celui-ci autorisé à agir en son nom.

2. La présente Convention est applicable aux autorités des subdivisions politiques des Parties Contractantes, dans les limites des territoires auxquels, conformément aux dispositions de l’Article XX,

w art. XX, tak jak stosuje się ją do organów centralnych tej Umawiającej się Strony, jednakże pod warunkiem, że mienie znajdujące się w posiadaniu jednostek administracyjnych nie będzie uważane za mienie Umawiającej się Strony w rozumieniu art. VIII.

Artykuł II

Siły zbrojne i ich członkowie oraz personel cywilny, a także członkowie ich rodzin mają obowiązek przestrzegać prawa Państwa przyjmującego i powstrzymać się od jakiejkolwiek działalności niezgodnej z duchem niniejszej umowy oraz w szczególności od jakiejkolwiek działalności politycznej w Państwie przyjmującym. Państwo wysyłające ma obowiązek podjąć niezbędne środki w tym celu.

Artykuł III

1. Na warunkach określonych w ust. 2 niniejszego artykułu i zgodnie z wymogami ustanowionymi przez Państwo przyjmujące odnośnie do wjazdu i wyjazdu sił zbrojnych lub ich członków, członkowie sił zbrojnych nie podlegają przepisom paszportowym i wizowym ani też kontroli organów imigracyjnych przy wjeździe i wyjeździe z terytorium Państwa przyjmującego. Ponadto nie podlegają oni przepisom Państwa przyjmującego, dotyczącym rejestracji i kontroli cudzoziemców, jednakże nie oznacza to, że uzyskują oni jakiejkolwiek prawo do stałego pobytu lub zamieszkania na terytorium Państwa przyjmującego.

2. W odniesieniu do członków sił zbrojnych będą jedynie wymagane następujące dokumenty, które należy okazywać na żądanie:

- (a) dowód tożsamości wystawiony przez Państwo wysyłające, zawierający imię i nazwisko, datę urodzenia, stopień i numer (o ile taki posiadają), rodzaj służby i fotografię;
- (b) indywidualny lub zbiorowy rozkaz wyjazdu w języku Państwa wysyłającego oraz w językach angielskim i francuskim,

applies to the central authorities of those Contracting Parties, provided, however, that property owned by political sub-divisions shall not be considered to be property owned by a Contracting Party within the meaning of Article VIII.

Article II

It is the duty of a force and its civilian component and the members thereof as well as their dependents to respect the law of the receiving State, and to abstain from any activity inconsistent with the spirit of the present Agreement, and, in particular, from any political activity in the receiving State. It is also the duty of the sending State to take necessary measures to that end.

Article III

1. On the conditions specified in paragraph 2 of this Article and subject to compliance with the formalities established by the receiving State relating to entry and departure of a force or the members thereof, such members shall be exempt from passport and visa regulations and immigration inspection on entering or leaving the territory of a receiving State. They shall also be exempt from the regulations of the receiving State on the registration and control of aliens, but shall not be considered as acquiring any right to permanent residence or domicile in the territories of the receiving State.

2. The following documents only will be required in respect of members of a force. They must be presented on demand:

- (a) personal identity card issued by the sending State showing names, date of birth, rank and number (if any), service, and photograph;
- (b) individual or collective movement order, in the language of the sending State and in the English and French languages,

l'accord s'applique ou est étendu, comme il s'applique aux autorités centrales de ces Parties Contractantes, sous réserve, toutefois, que les biens appartenant aux subdivisions politiques ne seront pas considérés comme étant des biens appartenant, au sens de l'Article VIII, à une Partie Contractante.

Article II

Les membres d'une force ou d'un élément civil, ainsi que les personnes à leur charge, sont tenus de respecter les lois en vigueur dans l'Etat de séjour et de s'abstenir sur le territoire de cet Etat de toute activité incompatible avec l'esprit de la présente Convention et en particulier de toute activité politique. Au surplus les autorités de l'Etat d'origine sont tenues de prendre les mesures nécessaires à cette fin.

Article III

1. Sans préjudice des dispositions du paragraphe 2 du présent article, et à condition de se conformer aux formalités prescrites par l'Etat de séjour pour l'entrée et la sortie d'une force, ou des membres d'une force, ceux-ci sont dispensés des formalités de passeport et de visa, ainsi que de l'inspection par les services d'immigration à l'entrée et à la sortie du territoire d'un Etat de séjour. Ils ne sont pas davantage assujettis à la réglementation relative à l'enregistrement et au contrôle des étrangers. Toutefois, ils ne sont pas considérés comme acquérant des droits à la résidence permanente ou au domicile dans les territoires de l'Etat de séjour.

2. Les seuls documents ci-dessous seront exigés des membres d'une force. Ils doivent être produits à toute réquisition:

- (a) Carte d'identité personnelle délivrée par l'Etat d'origine munie d'une photographie et mentionnant les noms et prénoms, la date de naissance, le grade, le service et, s'il y a lieu, le numéro matricule;
- (b) Ordre de mission collectif ou individuel dans la langue de l'Etat d'origine ainsi qu'en anglais et en français, délivré

wystawiony przez odpowiedni organ Państwa wysyłającego lub Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, potwierdzający status osoby lub grupy osób jako członka lub członków sił zbrojnych, jak również rozkaz wyjazdu. Państwo przyjmujące może zażądać, aby rozkaz wyjazdu był kontrasygnowany przez jego właściwego przedstawiciela.

3. Członkowie personelu cywilnego i członkowie ich rodzin powinni posiadać odpowiednie wpisy w swoich paszportach, potwierdzające ich status członka personelu cywilnego lub członka jego rodziny.

4. Jeżeli członek sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego opuści miejsce służby pełnionej na rzecz Państwa wysyłającego i nie zostanie odesłany do kraju, organy Państwa wysyłającego poinformują o tym niezwłocznie organy Państwa przyjmującego, podając wszelkie niezbędne szczegóły. Organy Państwa wysyłającego poinformują także organy Państwa przyjmującego o każdym członku ich sił zbrojnych lub personelu cywilnego, który jest nieobecny przez okres dłuższy niż 21 dni.

5. Jeżeli Państwo przyjmujące zwróci się o usunięcie ze swojego terytorium członka sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego albo wyda nakaz wydalenia byłego członka sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego bądź członka rodziny aktualnego lub byłego członka sił zbrojnych, to organy Państwa wysyłającego będą zobowiązane do przyjęcia takiej osoby na swoje terytorium lub do odesłania takiej osoby z terytorium Państwa przyjmującego. Niniejszy ustęp ma zastosowanie wyłącznie do osób, które nie są obywatelami Państwa przyjmującego i wjechały na terytorium Państwa przyjmującego w charakterze członka sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego albo w celu zostania ich członkiem, oraz w odniesieniu do członków rodzin wyżej wymienionych osób.

Artykuł IV

Państwo przyjmujące albo:

(a) uzna, bez przeprowadzania dodatkowego egzaminu z kierow-

issued by an appropriate agency of the sending State or of the North Atlantic Treaty Organisation and certifying to the status of the individual or group as a member or members of a force and to the movement ordered. The receiving State may require a movement order to be countersigned by its appropriate representative.

3. Members of a civilian component and dependents shall be so described in their passports.

4. If a member of a force or of a civilian component leaves the employ of the sending State and is not repatriated, the authorities of the sending State shall immediately inform the authorities of the receiving State, giving such particulars as may be required. The authorities of the sending State shall similarly inform the authorities of the receiving State of any member who has absented himself for more than twenty-one days.

5. If the receiving State has requested the removal from its territory of a member of a force or civilian component or has made an expulsion order against an ex-member of a force or of a civilian component or against a dependent of a member or ex-member, the authorities of the sending State shall be responsible for receiving the person concerned within their own territory or otherwise disposing of him outside the receiving State. This paragraph shall apply only to persons who are not nationals of the receiving State and have entered the receiving State as members of a force or civilian component or for the purpose of becoming such members, and to the dependents of such persons.

Article IV

The receiving State shall either

(a) accept as valid, without a driving test or fee, the driving per-

par le service compétent de l'Etat d'origine ou de l'Organisation du Traité de l'Atlantique Nord et attestant le statut de la personne ou de l'unité en tant que membre ou partie d'une force ainsi que l'ordre de déplacement. L'Etat de séjour peut exiger que l'ordre de déplacement soit contresigné par un de ses représentants à ce qualifié.

3. Le passeport dont les membres d'un élément civil et les personnes à charge seront porteurs devra faire état de ladite qualité.

4. Si un membre d'une force ou d'un élément civil cesse d'être au service de l'Etat d'origine et n'est pas rapatrié, les autorités de l'Etat d'origine en informent immédiatement les autorités de l'Etat de séjour en leur donnant toutes indications utiles. Les autorités de l'Etat d'origine informent, dans les mêmes conditions, les autorités de l'Etat de séjour de toute absence illégale dépassant 21 jours.

5. Si l'Etat de séjour a demandé l'éloignement de son territoire d'un membre d'une force ou d'un élément civil, ou a pris un arrêté d'expulsion contre un ex-membre d'une force ou d'un élément civil ou contre une personne à charge d'un membre ou d'un ex-membre, les autorités de l'Etat d'origine sont tenues de les recevoir sur leur territoire ou tout au moins de leur faire quitter le territoire de l'Etat de séjour. Ce paragraphe ne s'applique qu'aux personnes qui ne sont pas des nationaux de l'Etat de séjour et qui sont entrées dans ledit Etat en qualité de membre d'une force ou d'un élément civil ou en vue de le devenir ou de personne à charge de ceux-ci.

Article IV

L'Etat de séjour peut:

(a) soit accepter comme valable, sans exiger ni examen ni droit

nia pojazdem i pobierania opłaty, pozwolenie na kierowanie pojazdem lub prawo jazdy albo wojskowe pozwolenie na kierowanie pojazdem wystawione członkowi sił zbrojnych lub jego personelu cywilnego przez Państwo wysyłające lub jednostkę administracyjną tego Państwa; albo

- (b) wystawi swoje własne pozwolenie na kierowanie pojazdem lub prawo jazdy każdemu członkowi sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego, który posiada pozwolenie na kierowanie pojazdem lub prawo jazdy albo wojskowe pozwolenie na kierowanie pojazdem wystawione przez Państwo wysyłające lub jego jednostkę administracyjną, przy czym egzamin z kierowania pojazdem nie będzie w tym celu wymagany.

Artykuł V

1. Członkowie sił zbrojnych powinni zazwyczaj nosić mundury. O ile organy Państwa wysyłającego i Państwa przyjmującego nie uzgodnią inaczej, używanie odzieży cywilnej będzie dopuszczalne na takich samych warunkach, jakie obowiązują członków sił zbrojnych Państwa przyjmującego. Podczas przekraczania granicy regularne oddziały lub formacje sił zbrojnych powinny być umundurowane.

2. Pojazdy służbowe sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego oprócz numerów rejestracyjnych powinny posiadać widoczny symbol swojego państwa.

Artykuł VI

Członkowie sił zbrojnych mogą posiadać i nosić broń pod warunkiem, że są do tego upoważnieni na mocy wydanych im rozkazów. Organy Państwa wysyłającego rozpatrzą przychylnie stosowne wnioski Państwa przyjmującego w tej sprawie.

Artykuł VII

1. Z zastrzeżeniem postanowień niniejszego artykułu:

- (a) organy wojskowe Państwa wysyłającego mają prawo spr-

mit or licence or military driving permit issued by the sending State or a sub-division thereof to a member of a force or of a civilian component; or

- (b) issue its own driving permit or licence to any member of a force or civilian component who holds a driving permit or licence or military driving permit issued by the sending State or a sub-division thereof, provided that no driving test shall be required.

Article V

1. Members of a force shall normally wear uniform. Subject to any arrangement to the contrary between the authorities of the sending and receiving States, the wearing of civilian dress shall be on the same conditions as for members of the forces of the receiving State. Regularly constituted units or formations of a force shall be in uniform when crossing a frontier.

2. Service vehicles of a force or civilian component shall carry, in addition to their registration number, a distinctive nationality mark.

Article VI

Members of a force may possess and carry arms, on condition that they are authorised to do so by their orders. The authorities of the sending State shall give sympathetic consideration to requests from the receiving State concerning this matter.

Article VII

1. Subject to the provisions of this Article,

- (a) the military authorities of the sending State shall have the ri-

ou taxe, le permis de conduire ou le permis de conduire militaire délivré par l'Etat d'origine ou par une de ses subdivisions à un membre d'une force ou d'un élément civil;

- (b) soit délivrer, sans exiger d'examen, son propre permis de conduire à tout membre d'une force ou d'un élément civil, titulaire d'un permis de conduire ou d'un permis de conduire militaire délivré par l'Etat d'origine ou une de ses subdivisions.

Article V

1. Les membres d'une force portent normalement leur uniforme. Sous réserve de tout arrangement contraire entre les autorités de l'Etat d'origine et de l'Etat de séjour, la tenue civile sera portée dans les mêmes conditions que par les forces armées des Etats de séjour. Les unités de formations militaires régulièrement constituées d'une force doivent se présenter en uniforme aux frontières qu'elles franchissent.

2. Les véhicules d'une force ou d'un élément civil immatriculés à l'armée portent, en plus de leur numéro d'immatriculation, une marque distinctive de leur nationalité.

Article VI

Les membres d'une force peuvent détenir et porter leurs armes à condition d'y être autorisés par le règlement qui leur est applicable. Les autorités de l'Etat d'origine examineront avec bienveillance les demandes que l'Etat de séjour leur présentera en la matière.

Article VII

1. Sous réserve des dispositions du présent article,

- (a) Les autorités militaires de l'Etat d'origine ont le droit d'exercer

- wowania w granicach Państwa przyjmującego pełnej jurysdykcji karnej i dyscyplinarnej, przyznanej im przez prawo Państwa wysyłającego w stosunku do wszystkich osób podlegających prawu wojskowemu tego Państwa;
- (b) organy Państwa przyjmującego sprawują jurysdykcję nad członkami sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego oraz członkami ich rodzin w odniesieniu do przestępstw popełnionych na terytorium Państwa przyjmującego i karalnych zgodnie z jego prawem.
- 2 (a) Organy wojskowe Państwa wysyłającego mają prawo sprawowania wyłącznej jurysdykcji w stosunku do osób podlegających prawu wojskowemu tego Państwa w odniesieniu do przestępstw karalnych zgodnie z prawem Państwa wysyłającego, a niekaralnych zgodnie z prawem Państwa przyjmującego, w tym przestępstw przeciwko bezpieczeństwu Państwa wysyłającego.
- (b) Organy Państwa przyjmującego mają prawo sprawowania wyłącznej jurysdykcji w stosunku do członków sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego oraz członków ich rodzin w odniesieniu do przestępstw karalnych zgodnie z jego prawem, a niekaralnych zgodnie z prawem Państwa wysyłającego, w tym przestępstw przeciwko bezpieczeństwu Państwa przyjmującego.
- (c) Dla potrzeb niniejszego ustępu oraz ustępu 3 niniejszego artykułu pojęcie przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu Państwa obejmuje:
- (i) zdradę Państwa,
- (ii) sabotaż, szpiegostwo lub naruszenie jakichkolwiek przepisów dotyczących tajemnicy państwowej tego Państwa lub tajemnicy związanej z obronnością tego Państwa.
3. W sytuacjach gdy prawo sprawowania jurysdykcji jest zbieżne, stosuje się następujące zasady:
- (a) organy wojskowe Państwa wysyłającego mają pierwszeń-
- ght to exercise within the receiving State all criminal and disciplinary jurisdiction conferred on them by the law of the sending State over all persons subject to the military law of that State;
- (b) the authorities of the receiving State shall have jurisdiction over the members of a force or civilian component and their dependents with respect to offences committed within the territory of the receiving State and punishable by the law of that State.
2. — (a) The military authorities of the sending State shall have the right to exercise exclusive jurisdiction over persons subject to the military law of that State with respect to offences, including offences relating to its security, punishable by the law of the sending State, but not by the law of the receiving State.
- (b) The authorities of the receiving State shall have the right to exercise exclusive jurisdiction over members of a force or civilian component and their dependents with respect to offences, including offences relating to the security of that State, punishable by its law but not by the law of the sending State.
- (c) For the purposes of this paragraph and of paragraph 3 of this Article a security offence against a State shall include
- (i) treason against the State;
- (ii) sabotage, espionage or violation of any law relating to official secrets of that State, or secrets relating to the national defence of that State.
3. In cases where the right to exercise jurisdiction is concurrent the following rules shall apply:
- (a) The military authorities of the sending State shall have the
- sur le territoire de l'Etat de séjour les pouvoirs de juridiction pénale et disciplinaire que leur confère la législation de l'Etat d'origine sur toutes personnes sujettes à la loi militaire de cet Etat;
- (b) Les autorités de l'Etat de séjour ont le droit d'exercer leur juridiction sur les membres d'une force ou d'un élément civil et les personnes à leur charge en ce qui concerne les infractions commises sur le territoire de l'Etat de séjour et punies par la législation de cet Etat.
2. — (a) Les autorités militaires de l'Etat d'origine ont le droit d'exercer une juridiction exclusive sur les personnes soumises aux lois militaires de cet Etat, en ce qui concerne les infractions punies par la législation de l'Etat d'origine, notamment les infractions portant atteinte à la sûreté de cet Etat mais ne tombant pas sous le coup de la législation de l'Etat de séjour;
- (b) Les autorités de l'Etat de séjour ont le droit d'exercer une juridiction exclusive sur les membres d'une force ou d'un élément civil et sur les personnes à charge en ce qui concerne les infractions punies par les lois de l'Etat de séjour, notamment les infractions portant atteinte à la sûreté de cet Etat mais ne tombant pas sous le coup de la législation de l'Etat d'origine.
- (c) Au sens du présent paragraphe et du paragraphe 3 du présent article, sont considérés comme infractions portant atteinte à la sûreté d'un Etat:
- (i) la trahison,
- (ii) le sabotage, l'espionnage ou la violation de la législation relative aux secrets d'Etat ou de défense nationale.
3. Dans les cas de juridiction concurrente, les règles suivantes sont applicables:
- (a) Les autorités militaires de l'Etat d'origine ont le droit d'exercer

- stwo w sprawowaniu jurysdykcji w stosunku do członków sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego w odniesieniu do:
- (i) przestępstw skierowanych wyłącznie przeciwko mieniu lub bezpieczeństwu tego Państwa lub przestępstw wyłącznie przeciwko osobie lub mieniu innego członka sił zbrojnych tego Państwa lub ich personelu cywilnego albo członka jego rodziny;
- (ii) przestępstw wynikających z podjęcia lub zaniechania jakichkolwiek czynności podczas wykonywania obowiązków służbowych.
- (b) W przypadku wszelkich innych przestępstw pierwszeństwo w sprawowaniu jurysdykcji będą mieć organy Państwa przyjmującego.
- (c) Jeżeli Państwo posiadające pierwszeństwo w sprawowaniu jurysdykcji decyduje się zaniechać jej sprawowania, powinno ono zawiadomić o tym organy drugiego Państwa w możliwie jak najkrótszym czasie. Organ Państwa mającego pierwszeństwo rozpatrzy życzliwie wnioski organów drugiego Państwa o zrzeczenie się prawa pierwszeństwa w przypadku, gdy takie zrzeczenie się ma dla drugiej Strony szczególne znaczenie.
4. Powyższe postanowienia niniejszego artykułu nie oznaczają, iż organy wojskowe Państwa wysyłającego mają jakiegokolwiek prawo do sprawowania jurysdykcji w stosunku do osób, które są obywatelami Państwa przyjmującego lub zamieszkują w nim na stałe, chyba że są one członkami sił zbrojnych Państwa wysyłającego.
5. (a) Organ Państwa przyjmującego i wysyłającego będą udzielać sobie nawzajem pomocy przy aresztowaniu członków sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego albo członków ich rodzin na terytorium Państwa przyjmującego i przy przekazywaniu takich osób organom, które sprawują w stosunku do nich jurysdykcję na mocy powyższych postanowień.
- primary right to exercise jurisdiction over a member of a force or of a civilian component in relation to
- (i) offences solely against the property or security of that State, or offences solely against the person or property of another member of the force or civilian component of that State or of a dependent;
- (ii) offences arising out of any act or omission done in the performance of official duty.
- (b) In the case of any other offence the authorities of the receiving State shall have the primary right to exercise jurisdiction.
- (c) If the State having the primary right decides not to exercise jurisdiction, it shall notify the authorities of the other State as soon as practicable. The authorities of the State having the primary right shall give sympathetic consideration to a request from the authorities of the other State for a waiver of its right in cases where that other State considers such waiver to be of particular importance.
4. The foregoing provisions of this Article shall not imply any right for the military authorities of the sending State to exercise jurisdiction over persons who are nationals of or ordinarily resident in the receiving State, unless they are members of the force of the sending State.
5. — (a) The authorities of the receiving and sending States shall assist each other in the arrest of members of a force or civilian component or their dependents in the territory of the receiving State and in handing them over to the authority which is to exercise jurisdiction in accordance with the above provisions.
- par priorité leur juridiction sur le membre d'une force ou d'un élément civil en ce qui concerne:
- (i) Les infractions portant atteinte uniquement à la sûreté ou à la propriété de cet Etat ou les infractions portant atteinte uniquement à la personne ou à la propriété d'un membre de la force, ou d'un élément civil de cet Etat ainsi que d'une personne à charge;
- (ii) Les infractions résultant de tout acte ou négligence accomplis dans l'exécution du service.
- (b) Dans le cas de toute autre infraction, les autorités de l'Etat de séjour exercent par priorité leur juridiction.
- (c) Si l'Etat qui a le droit d'exercer par priorité sa juridiction décide d'y renoncer, il le notifiera aussitôt que possible aux autorités de l'autre Etat. Les autorités de l'Etat qui a le droit d'exercer par priorité sa juridiction examineront avec bienveillance les demandes de renonciation à ce droit, présentées par les autorités de l'autre Etat, lorsque celles-ci estiment que des considérations particulièrement importantes le justifient.
4. Les dispositions du présent article ne comportent pour les autorités militaires de l'Etat d'origine aucun droit d'exercer une juridiction sur les nationaux de l'Etat de séjour ou sur les personnes qui y ont leur résidence habituelle, à moins que ceux-ci soient membres des forces armées de l'Etat d'origine.
5. — (a) Les autorités des Etats de séjour et d'origine se prêtent mutuellement assistance pour l'arrestation des membres d'une force de l'Etat d'origine ou d'un élément civil ou des personnes à charge sur le territoire de l'Etat de séjour et pour leur remise à l'autorité qui a à exercer sa juridiction conformément aux dispositions ci-dessus.

- (b) Organy Państwa przyjmującego powiadomią niezwłocznie organy wojskowe Państwa wysyłającego o aresztowaniu jakiegokolwiek członka sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego albo członka jego rodziny.
- (c) Jeżeli oskarżony członek sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego, nad którym Państwo przyjmujące ma sprawować jurysdykcję, znajduje się w rękach Państwa wysyłającego, to nadzór nad nim zostanie pozostawiony Państwu wysyłającemu do czasu, kiedy zostanie on postawiony w stan oskarżenia przez Państwo przyjmujące.
6. (a) Organy Państwa przyjmującego i wysyłającego będą udzielać sobie wzajemnie pomocy przy prowadzeniu wszelkich niezbędnych dochodzeń dotyczących przestępstw, w tym w zbieraniu lub przedstawianiu dowodów, łącznie z zajmowaniem i w odnośnych przypadkach przekazywaniem przedmiotów związanych z przestępstwem. Przekazywanie takich przedmiotów może jednak odbywać się z zastrzeżeniem ich zwrotu w terminie określonym przez organy, które je dostarczyły.
- (b) Organy Umawiających się Stron będą informować się wzajemnie o postępowaniu we wszelkich sprawach, w których zachodzi zbieżność prawa do sprawowania jurysdykcji.
7. (a) Kara śmierci nie będzie wykonywana w Państwie przyjmującym przez organy Państwa wysyłającego, jeżeli przepisy Państwa przyjmującego nie przewidują kary śmierci w podobnej sprawie.
- (b) Organy Państwa przyjmującego rozpatrzą ze zrozumieniem wnioski organów Państwa wysyłającego, dotyczące pomocy w wykonywaniu na terytorium Państwa przyjmującego kary pozbawienia wolności orzeczonej przez organy Państwa wysyłającego, zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.
- (b) The authorities of the receiving State shall notify promptly the military authorities of the sending State of the arrest of any member of a force or civilian component or a dependent.
- (c) The custody of an accused member of a force or civilian component over whom the receiving State is to exercise jurisdiction shall, if he is in the hands of the sending State, remain with that State until he is charged by the receiving State.
6. — (a) The authorities of the receiving and sending States shall assist each other in the carrying out of all necessary investigations into offences, and in the collection and production of evidence, including the seizure and, in proper cases, the handing over of objects connected with an offence. The handing over of such objects may, however, be made subject to their return within the time specified by the authority delivering them.
- (b) The authorities of the Contracting Parties shall notify one another of the disposition of all cases in which there are concurrent rights to exercise jurisdiction.
7. — (a) A death sentence shall not be carried out in the receiving State by the authorities of the sending State if the legislation of the receiving State does not provide for such punishment in a similar case.
- (b) The authorities of the receiving State shall give sympathetic consideration to a request from the authorities of the sending State for assistance in carrying out a sentence of imprisonment pronounced by the authorities of the sending State under the provision of this Article within the territory of the receiving State.
- (b) Les autorités de l'Etat de séjour notifient dans les délais les plus brefs aux autorités militaires de l'Etat d'origine l'arrestation de tout membre d'une force ou d'un élément civil ou d'une personne à charge.
- (c) La garde d'un membre d'une force ou d'un élément civil sur lequel l'Etat de séjour a à exercer son droit de juridiction et qui est entre les mains des autorités de l'Etat d'origine demeurera assurée par celles-ci jusqu'à ce que des poursuites aient été engagées contre lui par l'Etat de séjour.
6. — (a) Les autorités des Etats de séjour et d'origine se prêtent mutuellement assistance pour la conduite des enquêtes, pour la recherche de preuves, y compris la saisie, et s'il y a lieu, la remise de pièces à conviction et des objets de l'infraction. La remise des pièces et objets saisis peut toutefois être subordonnée à leur restitution dans un délai déterminé par l'autorité qui procède à cette remise.
- (b) Les autorités des Parties Contractantes, dans les cas où il y a juridiction concurrente, s'informent réciproquement de la suite donnée aux affaires.
7. — (a) Il ne peut être procédé par les autorités de l'Etat d'origine à l'exécution d'une condamnation capitale sur le territoire de l'Etat de séjour si la législation de ce dernier ne prévoit pas la peine de mort dans un cas analogue.
- (b) Les autorités de l'Etat de séjour examineront avec bienveillance les demandes des autorités de l'Etat d'origine en vue de prêter assistance à celles-ci pour l'exécution des peines d'emprisonnement prononcées sur le territoire de l'Etat de séjour par lesdites autorités conformément aux dispositions du présent article.

8. W przypadku gdy oskarżony został osądzony zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu przez organy jednej z Umawiających się Stron i został uniewinniony albo też skazany i odbywa lub odbył zasądzoną karę bądź też został ułaskawiony, nie może być sądzony ponownie za to samo przestępstwo na terytorium tego samego Państwa przez organy innej Umawiającej się Strony. Jednakże żadne z postanowień niniejszego ustępu nie stanowi przeszkody dla organów wojskowych Państwa wysyłającego, aby osądzić członka ich sił zbrojnych za jakiegokolwiek naruszenie zasad dyscypliny, wynikające z działania lub zaniechania, będącego przestępstwem, za które był on sądzony przez organy innej Umawiającej się Strony.

9. Jeżeli członek sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego albo członek jego rodziny jest ścigany zgodnie z jurysdykcją Państwa przyjmującego, będzie on uprawniony do:

- (a) niezwłocznego i szybkiego procesu;
 - (b) zapoznania się przed procesem z zarzutem lub zarzutami wnoszonymi przeciwko niemu;
 - (c) konfrontacji ze świadkami świadczącymi na jego niekorzyść;
 - (d) korzystania z obowiązkowego stawienia osób świadczących na jego korzyść, jeżeli znajdują się one w granicach jurysdykcji Państwa przyjmującego;
 - (e) posiadania obrońcy z własnego wyboru albo do posiadania bezpłatnie lub częściowo odpłatnie obrońcy na warunkach aktualnie stosowanych w Państwie przyjmującym;
 - (f) korzystania, jeżeli uzna za konieczne, z usług kompetentnego tłumacza; oraz
 - (g) komunikowania się z przedstawicielem rządu Państwa wysyłającego i, jeżeli zasady postępowania sądowego na to pozwalają, do obecności takiego przedstawiciela podczas procesu.
10. (a) Regularne oddziały wojskowe lub formacje sił zbrojnych będą miały prawo nadzorowa-

8. Where an accused has been tried in accordance with the provisions of this Article by the authorities of one Contracting Party and has been acquitted, or has been convicted and is serving, or has served, his sentence or has been pardoned, he may not be tried again for the same offence within the same territory by the authorities of another Contracting Party. However, nothing in this paragraph shall prevent the military authorities of the sending State from trying a member of its force for any violation of rules of discipline arising from an act or omission which constituted an offence for which he was tried by the authorities of another Contracting Party.

9. Whenever a member of a force or civilian component or a dependent is prosecuted under the jurisdiction of a receiving State he shall be entitled —

- (a) to a prompt and speedy trial;
 - (b) to be informed, in advance of trial, of the specific charge or charges made against him;
 - (c) to be confronted with the witnesses against him;
 - (d) to have compulsory process for obtaining witnesses in his favour, if they are within the jurisdiction of the receiving State;
 - (e) to have legal representation of his own choice for his defence or to have free or assisted legal representation under the conditions prevailing for the time being in the receiving State;
 - (f) if he considers it necessary, to have the services of a competent interpreter; and
 - (g) to communicate with a representative of the Government of the sending State and, when the rules of the court permit, to have such a representative present at his trial.
10. — (a) Regularly constituted military units or formations of a force shall have the right to

8. Lorsqu'un inculpé a été jugé conformément aux dispositions de cet article par les autorités d'une Partie Contractante et a été acquitté ou, en cas de condamnation, s'il subit ou a subi sa peine ou a été gracié, il ne peut plus être jugé de nouveau sur le même territoire, du chef de la même infraction, par les autorités d'une autre Partie Contractante. Toutefois, ce paragraphe ne s'oppose en rien à ce que les autorités militaires de l'Etat d'origine jugent un membre d'une force pour toute violation des règles de discipline résultant de l'acte ou de l'omission constitutive de l'infraction pour laquelle il a été jugé.

9. Quand un membre d'une force ou d'un élément civil ou une personne à charge est poursuivi devant les juridictions de l'Etat de séjour, il a droit:

- (a) à être jugé rapidement;
 - (b) à être tenu informé, avant les débats, de l'accusation ou des accusations portées contre lui;
 - (c) à être confronté avec les témoins à charge;
 - (d) à ce que les témoins à décharge soient contraints de se présenter si la juridiction de l'Etat de séjour a le pouvoir de les y obliger;
 - (e) à être représenté selon son choix ou à être assisté dans les conditions légales en vigueur à l'époque dans l'Etat de séjour;
 - (f) s'il l'estime nécessaire, au service d'un interprète compétent;
 - (g) à communiquer avec un représentant du gouvernement de l'Etat d'origine, et lorsque les règles de procédure le permettent, à la présence de ce représentant aux débats.
10. — (a) Les unités ou formations militaires régulièrement constituées d'une force ont le droit

nia wszelkich obozów, obiektów lub innych nieruchomości, które zajmują na mocy porozumienia z Państwem przyjmującym. Żandarmeria wojskowa sił zbrojnych może podejmować wszelkie niezbędne środki dla zapewnienia porządku i bezpieczeństwa na terytorium Państwa przyjmującego.

- (b) Poza wymienionym wyżej terytorium wspomniana żandarmeria wojskowa może działać wyłącznie zgodnie z ustaleniami podjętymi z organami Państwa przyjmującego, w porozumieniu z tymi organami i tylko w takim zakresie, w jakim działania te są niezbędne dla zapewnienia dyscypliny i porządku wśród członków sił zbrojnych.

11. Każda z Umawiających się Stron może wprowadzić takie przepisy, jakie uważa za niezbędne dla zapewnienia należytego bezpieczeństwa i ochrony na swoim terytorium w odniesieniu do instalacji, sprzętu, mienia, archiwów i oficjalnych informacji innych Umawiających się Stron oraz karania osób naruszających przepisy w tym celu ustanowione.

Artykuł VIII

1. Każda z Umawiających się Stron zrzeka się wszelkich roszczeń wobec innej Umawiającej się Strony z tytułu szkód wyrządzonych w jakimkolwiek mieniu do niej należącym i używanym przez jej lądowe, morskie lub powietrzne siły zbrojne, jeżeli taka szkoda:

- (i) została spowodowana przez członka lub osobę zatrudnioną w siłach zbrojnych drugiej Umawiającej się Strony podczas wykonywania przez nią obowiązków związanych z działalnością wykonywaną w ramach Traktatu Północnoatlantyckiego;
- (ii) jest skutkiem użycia pojazdu, okrętu lub statku powietrznego należącego do innej Umawiającej się Strony i używanego przez jej siły zbrojne, pod warunkiem że taki pojazd, statek lub statek powietrzny spowodował szkodę w związku z działalnością w ramach Traktatu

police any camps, establishments or other premises which they occupy as the result of an agreement with the receiving State. The military police of the force may take all appropriate measures to ensure the maintenance of order and security on such premises.

- (b) Outside these premises, such military police shall be employed only subject to arrangements with the authorities of the receiving State and in liaison with those authorities, and in so far as such employment is necessary to maintain discipline and order among the members of the force.

11. Each Contracting Party shall seek such legislation as it deems necessary to ensure the adequate security and protection within its territory of installations, equipment, property, records and official information of other Contracting Parties, and the punishment of persons who may contravene laws enacted for that purpose.

Article VIII

1. Each Contracting Party waives all its claims against any other Contracting Party for damage to any property owned by it and used by its land, sea or air armed services, if such damage —

- (i) was caused by a member or an employee of the armed services of the other Contracting Party in the execution of his duties in connexion with the operation of the North Atlantic Treaty; or
- (ii) arose from the use of any vehicle, vessel or aircraft owned by the other Contracting Party and used by its armed services, provided either that the vehicle, vessel or aircraft causing the damage was being used in connexion with the operation of the North Atlantic Treaty, or

de police sur tous les camps, établissements ou autres installations occupés par elles en vertu d'un accord avec l'Etat de séjour. La police militaire des unités ou formations peut prendre toutes les mesures utiles pour assurer le maintien de l'ordre et de la sécurité dans ces installations.

- (b) L'emploi de ladite police militaire hors de ces installations est subordonné à un accord avec les autorités de l'Etat de séjour, se fait en liaison avec celles-ci et n'intervient que pour autant que cela est nécessaire pour maintenir l'ordre et la discipline parmi les membres de ces unités ou formations.

11. Chacune des Parties Contractantes soumettra au pouvoir législatif les projets qu'elle estime nécessaires pour permettre d'assurer sur son territoire la sécurité et la protection des installations, du matériel, des propriétés, des archives et des documents officiels des autres Parties Contractantes ainsi que la répression des infractions à cette législation.

Article VIII

1. Chaque Partie Contractante renonce à toute demande d'indemnité à l'encontre d'une autre Partie Contractante pour les dommages causés aux biens de l'Etat qui sont utilisés par ses forces armées de terre, de mer et de l'air,

- (i) si le dommage est causé par un membre des forces armées de l'autre Partie Contractante, ou par un employé de celle-ci, dans l'exercice de ses fonctions dans le cadre du Traité de l'Atlantique Nord;
- (ii) ou s'il est causé par un véhicule, un navire ou un aéronef d'une Partie Contractante et utilisé par ses forces armées, à condition, ou que le véhicule, le navire ou l'aéronef cause du dommage ait été utilisé pour des actions entreprises dans le cadre des opé-

Północnoatlantyckiego albo że szkoda taka została spowodowana w mieniu w tym celu używanym.

Roszczenia jednej Umawiającej się Strony przeciwko innej Umawiającej się Stronie z tytułu ratownictwa morskiego mogą zostać zawieszane pod warunkiem, że uratowany statek lub ładunek należał do Umawiającej się Strony i był używany przez jej siły zbrojne w związku z działalnością w ramach Traktatu Północnoatlantyckiego.

2. (a) W przypadku szkody spowodowanej lub wynikłej zgodnie z ust. 1 w odniesieniu do innego mienia należącego do Umawiającej się Strony i znajdującego się na jej terytorium, odpowiedzialność jakiegokolwiek innej Umawiającej się Strony zostanie określona i rozmiar szkody zostanie oszacowany przez arbitra wybranego zgodnie z lit. b) niniejszego ustępu, o ile zainteresowane Umawiające się Strony nie postanowią inaczej. Arbitr będzie także rozstrzygał wszelkie roszczenia wzajemne wynikające z tego samego zdarzenia.
- (b) Arbitr, o którym mowa w lit. (a) niniejszego ustępu, zostanie wybrany na mocy porozumienia między zainteresowanymi Umawiającymi się Stronami spośród obywateli Państwa przyjmującego, którzy zajmowali lub zajmują wysokie stanowisko w organach wymiaru sprawiedliwości. Jeżeli zainteresowane Umawiające się Strony w terminie dwóch miesięcy nie osiągną porozumienia co do wyboru arbitra, każda z nich może zwrócić się do Przewodniczącego Północnoatlantyckiej Rady Zastępców^{*)} o dokonanie wyboru osoby posiadającej wyżej wymienione kwalifikacje.
- (c) Każde orzeczenie arbitra będzie miało charakter wiążący i ostateczny w odniesieniu do Umawiających się Stron.
- (d) Rozmiar odszkodowania przyznanego przez arbitra zostanie podzielony zgodnie z postano-

that the damage was caused to property being so used.

Claims for maritime salvage by one Contracting Party against any other Contracting Party shall be waived, provided that the vessel or cargo salvaged was owned by a Contracting Party and being used by its armed services in connexion with the operation of the North Atlantic Treaty.

2. — (a) In the case of damage caused or arising as stated in paragraph 1 to other property owned by a Contracting Party and located in its territory, the issue of the liability of any other Contracting Party shall be determined and the amount of damage shall be assessed, unless the Contracting Parties concerned agree otherwise, by a sole arbitrator selected in accordance with sub-paragraph (b) of this paragraph. The arbitrator shall also decide any counter-claims arising out of the same incident.
- (b) The arbitrator referred to in sub-paragraph (a) above shall be selected by agreement between the Contracting Parties concerned from amongst the nationals of the receiving State who hold or have held high judicial office. If the Contracting Parties concerned are unable, within two months, to agree upon the arbitrator, either may request the Chairman of the North Atlantic Council Deputies to select a person with the aforesaid qualifications.
- (c) Any decision taken by the arbitrator shall be binding and conclusive upon the Contracting Parties.
- (d) The amount of any compensation awarded by the arbitrator shall be distributed in accor-

rations du Traité de l'Atlantique Nord, ou que le dommage ait été causé à des biens utilisés dans les mêmes conditions.

Les demandes d'indemnités pour sauvetage maritime formulées par une Partie Contractante à l'encontre d'une autre Partie Contractante font l'objet de la même renonciation, sous réserve que le navire ou la cargaison sauvés soient la propriété d'une Partie Contractante et soient utilisés par ses forces armées à l'occasion d'actions entreprises dans le cadre du Traité de l'Atlantique Nord.

2. — (a) Dans le cas de dommages autres que ceux prévus au paragraphe 1 ci-dessus qui ont été causés aux biens d'une Partie Contractante situés sur le territoire de celle-ci, et pour autant que les Parties Contractantes intéressées n'aient pas conclu d'autre accord, il sera prononcé sur la responsabilité et le montant du dommage par un arbitre unique choisi conformément aux dispositions de l'alinéa (b) ci-dessous. L'arbitre connaîtra également des demandes reconventionnelles éventuelles.
- (b) L'arbitre prévu à l'alinéa (a) ci-dessus sera choisi par accord entre les Parties Contractantes intéressées parmi les nationaux de l'Etat de séjour exerçant ou ayant exercé une haute fonction judiciaire. Si les Parties Contractantes intéressées n'ont pu, à l'expiration d'un délai de deux mois, se mettre d'accord sur la désignation de cet arbitre, l'une ou l'autre pourra demander au président des Suppléants du Conseil de l'Atlantique Nord de choisir une personne répondant aux qualifications indiquées ci-dessus;
- (c) Toute décision prise par l'arbitre sera définitive et liera les Parties Contractantes;
- (d) Le montant de toute indemnité attribuée par l'arbitre sera réparti comme il est prévu au

wieniami ust. 5 (e) (i), (ii) oraz (iii) niniejszego artykułu.

- (e) Wynagrodzenie arbitra zostanie określone w drodze porozumienia między zainteresowanymi Umawiającymi się Stronami i będzie, łącznie z niezbędnymi wydatkami poniesionymi podczas wypełniania jego obowiązków, pokrywane w równych częściach przez Umawiające się Strony.
- (f) Niezależnie od powyższego każda z Umawiających się Stron zrzeka się roszczeń w każdej sprawie, w której rozmiary szkody są mniejsze od:

Belgia:	70 000 BEF
Kanada:	1 460 CAD
Dania:	9 670 DKK
Francja:	490 000 FRF
Islandia:	22 800 ISK
Włochy	850 000 ITL
Luksemburg:	70 000 LUF
Niderlandy:	5 320 NLG
Norwegia:	10 000 NOK
Portugalia:	40 250 PTE
Wielka Brytania:	500 GBP
Stany Zjednoczone:	1 400 USD.

Każda inna Umawiająca się Strona, w której imieniu została wyrządzona szkoda na skutek tego samego zdarzenia, również zrzeka się swoich roszczeń do wyżej określonej kwoty. W przypadku istotnych wahań kursów wymiany między tymi walutami Umawiające się Strony zgodzą się na odpowiednie uaktualnienie tych kwot.

3. Dla potrzeb ustępów 1 i 2 niniejszego artykułu wyrażenie „nałężące do Umawiającej się Strony” użyte w odniesieniu do okrętów dotyczy również okrętów wyczarterowanych przez Umawiającą się Stronę lub zarekwirowanych na warunkach czarteru samego okrętu lub zajętych w charakterze przyzy (z wyjątkiem sytuacji, w których ryzyko utraty lub odpowiedzialności ponosi osoba inna niż Umawiająca się Strona).

4. Każda z Umawiających się Stron zrzeka się wszelkich roszczeń przeciwko innej Umawiającej się Stronie z tytułu zranienia lub śmierci poniesionej przez jakiegokolwiek członka swoich sił zbrojnych w trak-

dance with the provisions of paragraph 5 (e) (i), (ii) and (iii) of this Article.

- (e) The compensation of the arbitrator shall be fixed by agreement between the Contracting Parties concerned and shall, together with the necessary expenses incidental to the performance of his duties, be defrayed in equal proportions by them.
- (f) Nevertheless, each Contracting Party waives its claim in any such case where the damage is less than: —

Belgium:	B. fr. 70,000.
Canada:	\$ 1,460.
Denmark:	Kr. 9,670.
France:	F. fr. 490,000.
Iceland:	Kr. 22,800.
Italy:	Li. 850,000.
Luxembourg:	L. fr. 70,000.
Netherlands:	Fl. 5,320.
Norway:	Kr. 10,000.
Portugal:	Es. 40,250.
United Kingdom:	£ 500.
United States:	\$ 1,400.

Any other Contracting Party whose property has been damaged in the same incident shall also waive its claim up to the above amount. In the case of considerable variation in the rates of exchange between these currencies the Contracting Parties shall agree on the appropriate adjustments of these amounts.

3. For the purposes of paragraphs 1 and 2 of this Article the expression “owned by a Contracting Party” in the case of a vessel includes a vessel on bare boat charter to that Contracting Party or requisitioned by it on bare boat terms or seized by it prize (except to the extent that the risk of loss or liability is borne by some person other than such Contracting Party).

4. Each Contracting Party waives all its claims against any other Contracting Party for injury or death suffered by any member of its armed services while such member was engaged in the performance of

paragraphe 5 (e) (i), (ii) et (iii) ci-dessous;

- (e) La rémunération de l'arbitre sera fixée par accord entre les Parties Contractantes intéressées et sera, ainsi que les dépenses qu'aura occasionnées l'accomplissement de ses fonctions, supportés par parts égales par lesdites Parties.
- (f) Toutefois, chaque Partie Contractante renonce à demander une indemnité si le montant du dommage est inférieur aux montants suivants:

Belgique:	fr.b. 70.000.
Canada:	\$1.460.
Danemark:	Kr. 9.670.
France:	Fr.fr. 490.000.
Islande:	Kr. 22.800.
Italie:	Li. 850.000
Luxembourg:	Fr.l. 70.000.
Pays-Bas:	Fl. 5.320.
Norvège:	Kr. 10.000.
Portugal:	Es. 40.250.
Royaume-Uni:	£500.
Etats-Unis:	\$1.400.

Toute autre Partie Contractante dont les biens auraient été endommagés dans le même incident renoncera aussi à sa réclamation à concurrence des montants indiqués ci-dessus. Dans le cas de variation importante du cours des changes, les Parties Contractantes procéderont à l'ajustement des chiffres ci-dessus.

3. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 du présent article s'appliquent à tout navire affrété en coque nue par une Partie Contractante, ou réquisitionné par elle avec un contrat d'affrètement en coque nue, ou de bonne prise (sauf en ce qui concerne la partie du risque de perte et de la responsabilité supportée par une autre personne que cette Partie Contractante).

4. Chaque Partie Contractante renonce à demander une indemnité à une autre Partie Contractante dans le cas où un membre des ses forces armées a subi des blessures ou est mort dans l'exécution du

cie wykonywania obowiązków służbowych.

5. Roszczenia (inne niż roszczenia umowne i te, do których mają zastosowanie ust. 6 lub 7 niniejszego artykułu) wynikające z działania lub zaniechania członków sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego podczas wykonywania obowiązków służbowych albo wynikające z jakiegokolwiek innego działania, zaniechania lub zdarzenia, za które siły zbrojne lub ich personel cywilny ponoszą prawną odpowiedzialność, i powodującego szkodę na terytorium Państwa przyjmującego w odniesieniu do stron trzecich innych niż Umawiające się Strony, powinny być załatwiane przez Państwo przyjmujące zgodnie z następującymi zasadami:

- (a) Roszczenia będą wnoszone, rozpatrywane i zaspokajane lub zasądzone zgodnie z przepisami prawa Państwa przyjmującego, dotyczącymi oszczerzeń wynikających z działalności jego własnych sił zbrojnych.
- (b) Państwo przyjmujące może zaspokoić każde takie roszczenie, a zapłata kwoty uzgodnionej lub określonej na mocy orzeczenia o zasądzeniu zostanie dokonana przez Państwo przyjmujące w jego walucie.
- (c) Zapłata taka, dokonana na mocy ugody lub osądzenia sprawy przez kompetentny sąd państwa przyjmującego, albo ostateczna odmowa przyznania takiej płatności orzeczona przez taki sąd będzie obowiązująca i ostateczna w stosunku do Umawiających się Stron.
- (d) Każde roszczenie uregulowane przez Państwo przyjmujące będzie notyfikowane zainteresowanemu Państwu wysyłającemu łącznie z wszelkimi szczegółami oraz proponowanym podziałem kosztów zgodnie z lit. (e) (i), (ii) i (iii). W przypadku braku odpowiedzi w terminie dwóch miesięcy proponowany podział kosztów będzie uważany za przyjęty.
- (e) Koszty wynikłe przy zaspokajaniu roszczeń zgodnie z postanowieniami powyższych liter oraz ust. 2 niniejszego artykułu zostaną rozdzielone między

his official duties.

5. Claims (other than contractual claims and those to which paragraphs 6 or 7 of this Article apply) arising out of acts or omissions of members of a force or civilian component done in the performance of official duty, or out of any other act, omission or occurrence for which a force or civilian component is legally responsible, and causing damage in the territory of the receiving State to third parties, other than any of the Contracting Parties, shall be dealt with by the receiving State in accordance with the following provisions: —

- (a) Claims shall be filed, considered and settled or adjudicated in accordance with the laws and regulations of the receiving State with respect to claims arising from the activities of its own armed forces.
- (b) The receiving State may settle any such claims, and payment of the amount agreed upon or determined by adjudication shall be made by the receiving State in its currency.
- (c) Such payment, whether made pursuant to a settlement or to adjudication of the case by a competent tribunal of the receiving State, or the final adjudication by such a tribunal denying payment, shall be binding and conclusive upon the Contracting Parties.
- (d) Every claim paid by the receiving State shall be communicated to the sending States concerned together with full particulars and a proposed distribution in conformity with sub-paragraphs (e) (i), (ii) and (iii) below. In default of a reply within two months, the proposed distribution shall be regarded as accepted.
- (e) The cost incurred in satisfying claims pursuant to the preceding sub-paragraphs and paragraph 2 of this Article shall be distributed between the Con-

service.

5. Les demandes d'indemnité (autres que celles résultant de l'application d'un contrat et que celles auxquelles les paragraphes 6 ou 7 du présent article sont applicables) du chef d'actes ou de négligences dont un membre d'une force ou un élément civil est responsable dans l'exécution du service ou du chef de tout autre acte, négligence ou incident dont une force ou un élément civil est légalement responsable et qui ont causé sur le territoire de l'Etat de séjour des dommages à un tiers autre que l'une des Parties Contractantes, seront réglées par l'Etat de séjour conformément aux dispositions suivantes:

- (a) Les demandes d'indemnités sont introduites, instruites et les décisions prises, conformément aux lois et règlements de l'Etat de séjour applicables en la matière à ses propres forces armées;
- (b) L'Etat de séjour peut statuer sur ces dommages; il procède au paiement des indemnités allouées dans sa propre monnaie;
- (c) Ce paiement, qu'il résulte du règlement direct de l'affaire ou d'une décision de la juridiction compétente de l'Etat de séjour, ou la décision de la même juridiction déboutant le demandeur, lie définitivement les Parties Contractantes;
- (d) Toute indemnité payée par l'Etat de séjour sera portée à la connaissance des Etats d'origine intéressés qui recevront en même temps un rapport circonstancié et une proposition de répartition établie conformément aux alinéas (e) (i), (ii) et (iii) ci-dessous. A défaut de réponse dans les deux mois, la proposition sera considérée comme acceptée;
- (e) La charge des indemnités versées pour la réparation des dommages visés aux alinéas précédents et au paragraphe 2 du présent article sera répartie

Umawiające się Strony w następujący sposób:

- (i) W sytuacji gdy odpowiedzialność ponosi wyłącznie Państwo wysyłające, przyznana lub zasądzona kwota zostanie podzielona w stosunku 25 procent płatnych przez Państwo przyjmujące i 75 procent płatnych przez Państwo wysyłające;
 - (ii) Gdy z tytułu wyrządzenia szkody jest odpowiedzialne więcej niż jedno Państwo, przyznana lub zasądzona kwota zostanie podzielona w równych częściach między nie, jednakże gdy Państwo przyjmujące nie jest jednym z państw ponoszących odpowiedzialność za szkodę, jego udział będzie wynosić połowę udziału każdego z Państw wysyłających;
 - (iii) W sytuacji gdy szkoda została spowodowana przez siły zbrojne Umawiających się Stron i nie jest możliwe obciążenie odpowiedzialnością sił zbrojnych jednej lub kilku Stron, przyznana lub zasądzona kwota zostanie podzielona w równych częściach między wspomniane Umawiające się Strony; jednakże gdy Państwo przyjmujące nie jest jednym z Państw, których siły zbrojne spowodowały szkodę, jego udział będzie wynosić połowę udziału każdego z Państw wysyłających;
 - (iv) Co pół roku oświadczenie o kwotach wypłaconych w ciągu minionego półroczu przez Państwo przyjmujące w każdej sprawie, co do której proponowany podział procentowy został przyjęty, wysłane będzie zainteresowanym Państwom wysyłającym wraz z wnioskiem o refundację. Refundacja ta będzie dokonywana w możliwie najkrótszym czasie w walucie Państwa przyjmującego.
- (f) W przypadkach gdy stosowanie postanowień liter (b) i (e) niniejszego ustępu mogłoby

tracting Parties, as follows: —

- (i) Where one sending State alone is responsible, the amount awarded or adjudged shall be distributed in the proportion of 25 per cent. chargeable to the receiving State and 75 per cent. chargeable to the sending State;
 - (ii) Where more than one State is responsible for the damage, the amount awarded or adjudged shall be distributed equally among them: however, if the receiving State is not one of the States responsible, its contribution shall be half that of each of the sending States.
 - (iii) Where the damage was caused by the armed services of the Contracting Parties and it is not possible to attribute it specifically to one or more of those armed services, the amount awarded or adjudged shall be distributed equally among the Contracting Parties concerned: however, if the receiving State is not one of the States by whose armed services the damage was caused, its contribution shall be half that of each of the sending States concerned.
 - (iv) Every half-year, a statement of the sums paid by the receiving State in the course of the half-yearly period in respect of every case regarding which the proposed distribution on a percentage basis has been accepted, shall be sent to the sending States concerned, together with a request for reimbursement. Such reimbursement shall be made within the shortest possible time, in the currency of the receiving State.
- (f) In cases where the application of the provisions of subparagraphs (b) and (e) of this para-

entre les Parties Contractantes dans les conditions suivantes:

- (i) Quand un seul Etat d'origine est responsable, le montant de l'indemnité est réparti à concurrence de 25 pour cent pour l'Etat de séjour et 75 pour cent pour l'Etat d'origine;
 - (ii) Quand la responsabilité est encourue par plus d'un Etat, le montant de l'indemnité est réparti entre eux par parts égales; toutefois, si l'Etat de séjour n'est pas un des Etats responsables, sa part sera la moitié de celle de chacun des Etats d'origine;
 - (iii) Si le dommage est causé par les forces armées des Parties Contractantes sans qu'il soit possible de l'attribuer d'une manière précise à l'une ou à plusieurs de ces forces armées, le montant de l'indemnité sera réparti également entre les Parties Contractantes intéressées; toutefois, si l'Etat de séjour n'est pas un des Etats dont les forces armées ont causé le dommage, sa part sera la moitié de celle de chacun des Etats d'origine;
 - (iv) Semestriellement, un état des sommes payées par l'Etat de séjour au cours du semestre précédent pour les affaires pour lesquelles une répartition en pourcentage a été admise, sera adressé aux Etats d'origine intéressés accompagné d'une demande de remboursement. Le remboursement sera fait dans les plus brefs délais, dans la monnaie de l'Etat de séjour;
- (f) Dans le cas où, par suite de l'application des dispositions des alinéas (b) et (e) ci-dessus,

spowodować poważne trudności dla Umawiającej się Strony, może ona zwrócić się do Rady Północnoatlantyckiej o rozstrzygnięcie sprawy w inny sposób.

graph would cause a Contracting Party serious hardship, it may request the North Atlantic Council to arrange a settlement of a different nature.

une Partie Contractante se verrait imposer une charge qui l'affecterait trop lourdement, elle peut demander au Conseil de l'Atlantique Nord de procéder à un règlement de l'affaire sur une base différente;

- (g) Członek sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego nie będzie podlegał jakiegokolwiek postępowaniu mającemu na celu wykonanie jakiegokolwiek orzeczenia wydanego na jego niekorzyść w Państwie przyjmującym w sprawach wynikających z wykonywania przez niego obowiązków służbowych.
- (g) A member of a force or civilian component not be subject to any proceedings for the enforcement of any judgment given against him in the receiving State in a matter arising from the performance of his official duties.
- (g) Aucune voie d'exécution ne peut être pratiquée sur un membre d'une force ou d'un élément civil lorsqu'un jugement a été prononcé contre lui dans l'Etat de séjour s'il s'agit d'un litige né d'un acte accompli dans l'exécution du service;
- (h) Poza zakresem, w jakim lit. (e) niniejszego ustępu stosuje się do roszczeń, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, postanowienia niniejszego ustępu nie będą mieć zastosowania do jakichkolwiek roszczeń wynikających lub związanych z nawigacją lub eksploatacją statku albo załadunkiem, przewozem i wyładunkiem towaru, innymi niż roszczenia z tytułu śmierci lub obrażeń ciała, do których ustęp 4 niniejszego artykułu nie ma zastosowania.
- (h) Except in so far as sub-paragraph (e) of this paragraph applies to claims covered by paragraph 2 of this Article, the provisions of this paragraph shall not apply to any claim arising out of or in connexion with the navigation or operation of a ship or the loading, carriage, or discharge of a cargo, other than claims for death or personal injury to which paragraph 4 of this Article does not apply.
- (h) excepté dans la mesure où l'alinéa (e) du présent paragraphe s'applique aux demandes d'indemnité couvertes par le paragraphe 2 du présent article, les dispositions du présent paragraphe ne s'appliquent pas dans le cas de navigation, d'exploitation d'un navire, de chargement ou de déchargement ou de transport d'une cargaison, sauf s'il y a eu mort ou blessure d'une personne et que le paragraphe 4 ne soit pas applicable.
6. Roszczenia przeciwko członkom sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego wynikające z niedozwolonych działań lub zaniechań w Państwie przyjmującym, nie związanych z wykonywaniem obowiązków służbowych, będą rozpatrywane w następujący sposób:
6. Claims against members of a force or civilian component arising out of tortious acts or omissions in the receiving State not done in the performance of official duty shall be dealt with in the following manner: —
6. Les demandes d'indemnité contre les membres d'une force armée ou d'un élément civil fondées sur des actes dommageables ou des négligences qui n'ont pas été accomplis dans l'exécution du service sont réglées de la façon suivante:
- (a) Organy Państwa przyjmującego rzetelnie i sprawiedliwie rozpatrzą roszczenie i przyznają odszkodowanie występującemu z roszczeniem, biorąc pod uwagę wszelkie okoliczności sprawy, łącznie z postępowaniem osoby poszkodowanej, oraz przygotowują raport w tej sprawie;
- (a) The authorities of the receiving State shall consider the claim and assess compensation to the claimant in a fair and just manner, taking into account all the circumstances of the case, including the conduct of the injured person, and shall prepare a report on the matter.
- (a) Les autorités de l'Etat de séjour instruisent la demande d'indemnité et fixent d'une manière juste et équitable l'indemnité due au demandeur, en tenant compte de toutes les circonstances de la cause, y compris la conduite et le comportement de la personne lésée, et elles établissent un rapport sur l'affaire;
- (b) Raport zostanie przedłożony organom Państwa wysyłającego, które zadecydują wówczas niezwłocznie, czy są gotowe zaspokoić roszczenie „ex gratia”, a jeśli tak, to w jakim wymiarze;
- (b) The report shall be delivered to the authorities of the sending State, who shall then decide without delay whether they will offer an ex gratia payment, and if so, of what amount.
- (b) Ce rapport est envoyé aux autorités de l'Etat d'origine qui décident alors sans délai si elles procéderont à une indemnisation à titre gracieux, et dans ce cas, en fixant le montant;

(c) Jeżeli złożona oferta zapłaty „ex gratia” zostanie przyjęta przez występującego z roszczeniem w charakterze pełnego zaspokojenia jego roszczenia, organy Państwa wysyłającego same dokonają wypłaty, informując organy Państwa przyjmującego o odnośnej decyzji oraz o wypłaconej kwocie;

(d) Żadne z postanowień niniejszego ustępu nie narusza jurysdykcji sądów Państwa przyjmującego w zakresie podejmowania działań przeciwko członkowi sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego, aż do czasu pełnego zaspokojenia roszczenia w drodze zapłaty.

7. Roszczenia wynikające z niedozwolonego użycia jakiegokolwiek pojazdu sił zbrojnych Państwa wysyłającego będą rozpatrywane zgodnie z ust. 6 niniejszego artykułu, z wyjątkiem sytuacji, gdy odpowiedzialność prawną ponoszą siły zbrojne lub ich personel cywilny.

8. W przypadku powstania sporu odnośnie do tego, czy niedozwolone działanie lub zaniechanie ze strony członka sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego miało miejsce podczas wykonywania obowiązków służbowych albo też czy użycie jakiegoś pojazdu sił zbrojnych Państwa wysyłającego było niedozwolone, kwestia ta zostanie przekazana arbitrowi powołanemu zgodnie z ust. 2(b) niniejszego artykułu, którego decyzja w tym względzie będzie ostateczna i wiążąca.

9. Państwo wysyłające nie będzie domagać się wyłączenia spod jurysdykcji sądów Państwa przyjmującego członków sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego, w odniesieniu do jurysdykcji cywilnej sądów Państwa przyjmującego, z wyjątkiem sytuacji, o której mowa w ust. 5 (g) niniejszego artykułu.

10. Organy Państwa wysyłającego i przyjmującego będą współpracować w celu dostarczenia dowodów niezbędnych dla rzetelnego przeprowadzenia rozprawy i zaspokojenia roszczenia, którym Uma-

(c) If an offer of ex gratia payment is made, and accepted by the claimant in full satisfaction of his claim, the authorities of the sending State shall make the payment themselves and inform the authorities of the receiving State of their decision and of the sum paid.

(d) Nothing in this paragraph shall affect the jurisdiction of the courts of the receiving State to entertain an action against a member of a force or of a civilian component unless and until there has been payment in full satisfaction of the claim.

7. Claims arising out of the unauthorised use of any vehicle of the armed services of a sending State shall be dealt with in accordance with paragraph 6 of this Article, except in so far as the force or civilian component is legally responsible.

8. If a dispute arises as to whether a tortious act or omission of a member of a force or civilian component was done in the performance of official duty or as to whether the use of any vehicle of the armed services of a sending State was unauthorised, the question shall be submitted to an arbitrator appointed in accordance with paragraph 2 (b) of this Article, whose decision on this point shall be final and conclusive.

9. The sending State shall not claim immunity from the jurisdiction of the courts of the receiving State for members of a force or civilian component in respect of the civil jurisdiction of the courts of the receiving State except to the extent provided in paragraph 5 (g) of this Article.

10. The authorities of the sending State and of the receiving State shall co-operate in the procurement of evidence for a fair hearing and disposal of claims in regard to which the Contracting Parties are

(c) Si une offre d'indemnité à titre gracieux est faite et acceptée à titre de dédommagement intégral par le demandeur, les autorités de l'Etat d'origine effectuent elles-mêmes ce paiement et font connaître aux autorités de l'Etat de séjour leur décision et le montant de la somme versée;

(d) Les dispositions du présent paragraphe ne s'opposent en rien à ce que la juridiction de l'Etat de séjour statue sur l'action qui pourrait être intentée contre un membre d'une force ou d'un élément civil pour autant toutefois qu'un paiement entièrement satisfaisant n'ait pas été effectué.

7. Les demandes d'indemnité fondées sur l'usage non autorisé de tout véhicule des forces armées d'un Etat d'origine seront traitées conformément aux dispositions du paragraphe 6 du présent article sauf dans le cas où la force elle-même ou l'élément civil est légalement responsable.

8. S'il y a contestation sur le point de savoir si l'acte dommageable ou la négligence d'un membre d'une force ou d'un élément civil ont été accomplis dans l'exécution du service ou sur le point de savoir si l'utilisation d'un véhicule appartenant aux forces armées d'un Etat d'origine n'avait pas été autorisée, l'affaire est portée devant un arbitre désigné conformément au paragraphe 2 (b) du présent article, qui décide souverainement sur ce point.

9. Sauf dans les conditions prévues au paragraphe 5 (g) du présent article, l'Etat d'origine ne peut, en ce qui concerne la juridiction civile des tribunaux de l'Etat de séjour, se prévaloir de l'immunité de juridiction des tribunaux de l'Etat de séjour en faveur des membres d'une force ou d'un élément civil.

10. Les autorités de l'Etat d'origine et de l'Etat de séjour se prêtent assistance pour la recherche des preuves nécessaires à un examen équitable et à une décision en ce qui concerne les

wiąjące się Strony są zainteresowane.

concerned.

demandes d'indemnités qui intéressent les Parties Contractantes.

Artykuł IX

1. Członkowie sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego oraz członkowie ich rodzin mogą nabywać na miejscu towary na użytek własny, jak również niezbędne usługi na tych samych zasadach, co obywatele Państwa przyjmującego.

2. Towary miejscowe, niezbędne dla utrzymania sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego, będą z zasady nabywane przez te same organy, które dokonują zakupów takich towarów na potrzeby sił zbrojnych Państwa przyjmującego. W celu uniknięcia niekorzystnego wpływu takich zakupów na gospodarkę Państwa przyjmującego odnośne organy tego Państwa wskażą, o ile zajdzie taka konieczność, towary, których zakup ma być ograniczony lub zakazany.

3. Z uwzględnieniem aktualnie obowiązujących porozumień lub porozumień, które mogą zostać zawarte w przyszłości między upoważnionymi przedstawicielami Państwa wysyłającego i przyjmującego, organy Państwa przyjmującego biorą na siebie wyłączną odpowiedzialność za podjęcie odpowiednich działań mających na celu udostępnienie siłom zbrojnym lub ich personelowi cywilnemu niezbędnych budynków i gruntów, jak również urządzeń i usług z tym związanych. Takie porozumienia i działania powinny być, o ile jest to możliwe, zgodne z przepisami dotyczącymi zakwaterowania i obciążania kosztami analogicznego personelu Państwa przyjmującego. O ile szczegółowa umowa nie stanowi inaczej, przepisy Państwa przyjmującego określą prawa i obowiązki wynikające z zajmowania lub korzystania z takich budynków, gruntów, urządzeń lub usług.

4. Zapotrzebowanie sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego na miejscową cywilną siłę roboczą zaspokajane będzie w ten sam sposób, co analogiczne potrzeby Państwa przyjmującego i przy pomocy

Article IX

1. Members of a force or of a civilian component and their dependents may purchase locally goods necessary for their own consumption, and such services as they need, under the same conditions as the nationals of the receiving State.

2. Goods which are required from local sources for the subsistence of a force or civilian component shall normally be purchased through the authorities which purchase such goods for the armed services of the receiving State. In order to avoid such purchases having any adverse effect on the economy of the receiving State, the competent authorities of that State shall indicate, when necessary, any articles the purchase of which should be restricted or forbidden.

3. Subject to agreements already in force or which may hereafter be made between the authorised representatives of the sending and receiving States, the authorities of the receiving State shall assume sole responsibility for making suitable arrangements to make available to a force or a civilian component the buildings and grounds which it requires, as well as facilities and services connected therewith. These agreements and arrangements shall be, as far as possible, in accordance with the regulations governing the accommodation and billeting of similar personnel of the receiving State. In the absence of a specific contract to the contrary, the laws of the receiving State shall determine the rights and obligations arising out of the occupation or use of the buildings, grounds, facilities or services.

4. Local civilian labour requirements of a force or civilian component shall be satisfied in the same way as the comparable requirements of the receiving State and with the assistance of the authori-

Article IX

1. Les membres d'une force ou d'un élément civil ainsi que les personnes à leur charge peuvent se procurer sur place les marchandises nécessaires à leur propre consommation et les services dont ils ont besoin, dans les mêmes conditions que les ressortissants de l'Etat de séjour.

2. Les marchandises achetées sur place destinées à la subsistance d'une force ou d'un élément civil seront normalement achetées par l'entremise des services compétents pour l'achat de telles marchandises pour les forces armées de l'Etat de séjour. Pour éviter que ces achats n'aient un effet dommageable pour l'économie de l'Etat de séjour, les autorités compétentes de ce dernier désigneront les articles qu'il conviendrait, le cas échéant, d'exclure totalement ou partiellement desdits achats.

3. Sous réserve de l'application des accords en vigueur ou qui pourront être conclus par les autorités compétentes des Etats de séjour et d'origine, les autorités de l'Etat de séjour prennent seules les mesures appropriées pour que soient mis à la disposition d'une force ou d'un élément civil, les immeubles ainsi que les services y afférents dont ceux-ci peuvent avoir besoin. Ces accords et arrangements seront dans la mesure du possible conformes aux règlements concernant le logement et le cantonnement du personnel similaire de l'Etat de séjour. A défaut de convention stipulant le contraire, les droits et obligations naissant de l'occupation ou de l'utilisation d'un immeuble ainsi que de l'usage des services et servitudes y afférents sont régis par les lois de l'Etat de séjour.

4. Les besoins locaux en main d'œuvre civile d'une force ou d'un élément civil sont satisfaits de la même manière que ceux des services analogues de l'Etat de séjour, avec leur assistance et par

organów Państwa przyjmującego poprzez wymianę pracowniczą. Warunki zatrudnienia i pracy, a w szczególności pensje, dodatkowe płatności i warunki ochrony pracowników określają przepisy Państwa przyjmującego. Pracownicy cywilni zatrudnieni przez siły zbrojne lub ich personel cywilny nie będą uważani dla jakichkolwiek celów za członków tych sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego.

5. W sytuacji, kiedy siły zbrojne lub ich personel cywilny stacjonują w miejscu pozbawionym odpowiedniego zaplecza medycznego lub stomatologicznego, ich członkowie wraz z rodzinami mogą korzystać z pomocy medycznej i stomatologicznej, łącznie z hospitalizacją, na tych samych warunkach, co analogiczny personel Państwa przyjmującego.

6. Państwo przyjmujące rozpatrzy przychylnie wnioski o przyznanie członkom sił zbrojnych lub personelu cywilnego ułatwień w podróżowaniu oraz zniżek przy opłatach za przejazd. Takie ułatwienia i zniżki zostaną określone na mocy szczegółowych uzgodnień dokonanych przez rządy zainteresowanych Państw.

7. Z uwzględnieniem wszelkich ogólnych i szczegółowych postanowień finansowych uzgodnionych przez Umawiające się Strony organy sił zbrojnych dokonają niezwłocznie zapłaty w walucie miejscowej za towary, zakwaterowanie i usługi nabyte zgodnie z ust. 2, 3 i 4 oraz, jeśli to konieczne, z ust. 5 i 6 niniejszego artykułu.

8. Ani siły zbrojne, ani ich personel cywilny, ani też ich członkowie czy też członkowie ich rodzin nie będą na mocy niniejszego artykułu korzystać z jakichkolwiek zwolnień od podatków i opłat za zakup towarów i usług, należnych zgodnie z przepisami podatkowymi Państwa przyjmującego.

Artykuł X

1. Jeżeli jakakolwiek forma opodatkowania w Państwie przyjmującym zależy od pobytu lub zamieszkania, okres, podczas którego członek sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego przebywa na terytorium

ties of the receiving State through the employment exchanges. The conditions of employment and work, in particular wages, supplementary payments and conditions for the protection of workers, shall be those laid down by the legislation of the receiving State. Such civilian workers employed by a force or civilian component shall not be regarded for any purpose as being members of that force or civilian component.

5. When a force or a civilian component has at the place where it is stationed inadequate medical or dental facilities, its members and their dependents may receive medical and dental care, including hospitalisation, under the same conditions as comparable personnel of the receiving State.

6. The receiving State shall give the most favourable consideration to requests for the grant to members of a force or of a civilian component of travelling facilities and concessions with regard to fares. These facilities and concessions will be the subject of special arrangements to be made between the Governments concerned.

7. Subject to any general or particular financial arrangements between the Contracting Parties, payment in local currency for goods, accommodation and services furnished under paragraphs 2, 3, 4 and, if necessary, 5 and 6, of this Article shall be made promptly by the authorities of the force.

8. Neither a force, nor a civilian component, nor the members thereof, nor their dependents, shall by reason of this Article enjoy any exemption from taxes or duties relating to purchases and services chargeable under the fiscal regulations of the receiving State.

Article X

1. Where the legal incidence of any form of taxation in the receiving State depends upon residence or domicile, periods during which a member of a force or civilian component is in the territo-

l'entremise des services de la main d'œuvre. Les conditions d'emploi et de travail, notamment les salaires et accessoires de salaires et les conditions de protection des travailleurs, sont réglées conformément à la législation en vigueur dans l'Etat de séjour. Ces travailleurs civils employés par une force ou par un élément civil ne sont considérés en aucun cas comme membres de cette force ou de cet élément civil.

5. Si les services médicaux et dentaires attachés à une force ou à un élément civil sont insuffisants, leurs membres ainsi que les personnes à leur charge peuvent recevoir les soins médicaux et dentaires, y compris l'hospitalisation, dans les mêmes conditions que le personnel correspondant de l'Etat de séjour.

6. L'Etat de séjour examinera avec bienveillance les demandes de facilités de circulation et de réductions de tarifs qu'il peut accorder aux membres d'une force armée ou d'un élément civil. Ces facilités et réductions feront l'objet de dispositions particulières entre les gouvernements intéressés.

7. Sous réserve de tout accord financier général ou particulier entre les parties contractantes, les paiements en monnaie locale pour les marchandises, le logement et les services prévus aux paragraphes 2, 3, 4 et si nécessaire 5 et 6 du présent article seront effectués sans délai par les autorités de la force.

8. Une force, un élément civil, leurs membres, ou les personnes à leur charge ne peuvent se prévaloir du présent article pour revendiquer une exonération d'impôts ou taxes applicables aux achats de biens et aux prestations de services en vertu de la réglementation fiscale de l'Etat de séjour.

Article X

1. Si, dans l'Etat de séjour, l'établissement d'un impôt quelconque est fonction de la résidence ou du domicile du redevable, les périodes au cours desquelles un membre d'une force

tego Państwa wyłącznie z powodu przynależności do takich sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego, nie będzie uważany za okres pobytu wpływający na zmianę miejsca pobytu lub zamieszkania dla celów takiego opodatkowania. Członkowie sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego będą zwolnieni od opodatkowania w Państwie przyjmującym w odniesieniu do wynagrodzenia i dodatków wypłacanych im z tego tytułu przez Państwo wysyłające lub w stosunku do mienia ruchomego, które znajduje się na terytorium Państwa przyjmującego wyłącznie w związku z ich czasowym pobytom w tym Państwie.

2. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie uprawnia do zwolnienia z opodatkowania członka sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego w odniesieniu do jakiegokolwiek działalności zarobkowej poza działalnością wykonywaną w charakterze członka tych sił, jaką mogą podejmować w Państwie przyjmującym, jak również, z wyłączeniem ich wynagrodzeń, dodatków i mienia ruchomego określonego w ust. 1, żadne z postanowień niniejszego artykułu nie uprawnia do zwolnienia z opodatkowania, któremu członkowie sił zbrojnych i personelu cywilnego podlegają zgodnie z prawem tego Państwa, nawet jeśli uważani są za osoby przebywające lub zamieszkałe poza terytorium Państwa przyjmującego.

3. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie wpływa na definicję „cło” określoną w ust. 12 art. XI.

4. Dla celów niniejszego artykułu wyrażenie „członek sił zbrojnych” nie dotyczy jakiegokolwiek osoby, która jest obywatelem Państwa przyjmującego.

Artykuł XI

1. O ile niniejsza umowa nie stanowi wyraźnie inaczej, członkowie sił zbrojnych i ich personelu cywilnego, jak również członkowie ich rodzin podlegają przepisom prawnym stosowanym przez organy celne Państwa przyjmującego. W szczególności organy celne Państwa przyjmującego będą miały

ry of that State by reason solely of his being a member of such force or civilian component shall not be considered as periods of residence therein, or as creating a change of residence or domicile, for the purposes of such taxation. Members of a force or civilian component shall be exempt from taxation in the receiving State on the salary and emoluments paid to them as such members by the sending State or on any tangible movable property the presence of which in the receiving State is due solely to their temporary presence there.

2. Nothing in this Article shall prevent taxation of a member of a force or civilian component with respect to any profitable enterprise, other than his employment as such member, in which he may engage in the receiving State, and, except as regards his salary and emoluments and the tangible movable property referred to in paragraph 1, nothing in this Article shall prevent taxation to which, even if regarded as having his residence or domicile outside the territory of the receiving State, such a member is liable under the law of that State.

3. Nothing in this Article shall apply to “duty” as defined in paragraph 12 of Article XI.

4. For the purposes of this Article the term “member of a force” shall not include any person who is a national of the receiving State.

Article XI

1. Save as provided expressly to the contrary in this Agreement, members of a force and of a civilian component as well as their dependents shall be subject to the laws and regulations administered by the customs authorities of the receiving State. In particular the customs authorities of the receiving

ou d'un élément civil sera présent dans le territoire de cet Etat, en raison uniquement de sa qualité de membre de cette force ou de cet élément civil, ne seront pas considérées, pour l'établissement dudit impôt, comme périodes de résidence ou comme entraînant un changement de résidence ou de domicile. Les membres d'une force ou d'un élément civil seront exonérés dans l'Etat de séjour de tout impôt sur les traitements et émoluments qui leur sont payés en cette qualité par l'Etat d'origine ainsi que sur tous biens, meubles corporels leur appartenant et dont l'existence dans l'Etat de séjour est due uniquement à leur présence temporaire dans cet Etat.

2. Le présent article n'exonérera en aucune façon le membre d'une force ou d'un élément civil des impôts afférents aux activités génératrices de profits, autres que celles qu'il exerce en cette qualité, auxquelles il pourrait se livrer dans l'Etat de séjour. Sauf en ce qui concerne le traitement, les émoluments, ainsi que les biens meubles corporels, visés au paragraphe 1, les dispositions du présent article ne s'opposent en rien à la perception des impôts auxquels ledit membre est assujéti en vertu de la loi de l'Etat de séjour, même s'il est considéré comme ayant sa résidence ou son domicile hors du territoire de cet Etat.

3. Les dispositions du présent article ne sont pas applicables aux „droits” tels qu'ils sont définis au paragraphe 12 de l'article XI.

4. Au regard des dispositions du présent article, l'expression „membre d'une force” ne s'applique pas à une personne ayant la nationalité de l'Etat de séjour.

Article XI

1. Sous réserve des dérogations établies par la présente Convention, les membres d'une force ou d'un élément civil ainsi que les personnes à leur charge sont soumis aux lois et règlements dont l'application est confiée à l'administration des douanes de l'Etat de séjour. Les agents de cette

prawo, na ogólnych warunkach określonych przez ustawodawstwo Państwa przyjmującego, do przeszukania członków sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego oraz członków ich rodzin, a także ich bagażu i pojazdów, jak również do zajęcia przedmiotów zgodnie z wyżej wymienionymi przepisami.

2. (a) Wwóz na czas określony oraz ponowny wywóz pojazdów służbowych sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego, znajdujących się w ich dyspozycji, będzie zwolniony z cła po przedstawieniu formularza w formie wskazanej w załączniku do niniejszej umowy.

(b) Wwóz na czas określony takich pojazdów nie znajdujących się w dyspozycji sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego będzie podlegał postanowieniom ustępu 4 niniejszego artykułu, a powrotny wywóz — postanowieniom ustępu 8.

(c) Pojazdy służbowe sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego będą zwolnione z wszelkich podatków związanych z korzystaniem z dróg.

3. Dokumenty urzędowe opatrzone urzędową pieczęcią nie będą podlegać kontroli celnej. Kurierzy przewożący takie dokumenty, niezależnie od ich statusu, powinni posiadać indywidualny rozkaz wyjazdu wystawiony zgodnie z art. III ust. 2(b). Taki rozkaz wyjazdu powinien wskazywać ilość przewożonych przesyłek i stwierdzać, że zawierają one tylko dokumenty urzędowe.

4. Siły zbrojne mogą wwozić bez cła wyposażenie na użytek sił zbrojnych oraz uzasadnione ilości żywności, zaopatrzenia i innych towarów do wyłącznego użytku sił zbrojnych i, w przypadku gdy jest to dozwolone przez Państwo przyjmujące, również ich personelu cywilnego i członków rodzin. Wwóz na

State shall have the right, under the general conditions laid down by the laws and regulations of the receiving State, to search members of a force or civilian component and their dependents and to examine their luggage and vehicles, and to seize articles pursuant to such laws and regulations.

2. — (a) The temporary importation and the re-exportation of service vehicles of a force or civilian component under their own power shall be authorised free of duty on presentation of a triptyque in the form shown in the Appendix to this Agreement.

(b) The temporary importation of such vehicles not under their own power shall be governed by paragraph 4 of this Article and the re-exportation thereof by paragraph 8.

(c) Service vehicles of a force or civilian component shall be exempt from any tax payable in respect of the use of vehicles on the roads.

3. Official documents under official seal shall not be subject to customs inspection. Couriers, whatever their status, carrying these documents must be in possession of an individual movement order, issued in accordance with paragraph 2 (b) of Article III. This movement order shall show the number of despatches carried and certify that they contain only official documents.

4. A force may import free of duty the equipment for the force and reasonable quantities of provisions, supplies and other goods for the exclusive use of the force and, in cases where such use is permitted by the receiving State, its civilian component and dependents. This duty-free importation shall be

administration ont notamment le droit de procéder dans les conditions générales prévues par la législation et la réglementation en vigueur dans l'Etat de séjour, à la visite des membres d'une force ou d'un élément civil ainsi que des personnes à leur charge, de leurs bagages et de leurs véhicules; ils ont également le droit de saisie conformément à cette réglementation et à cette réglementation.

2. — (a) L'importation temporaire et la réexportation des véhicules immatriculés à l'armée appartenant à une force ou à un élément civil circulant par leurs propres moyens sont autorisées en franchise de droits sur présentation d'un tryptique du modèle figurant en annexe à la présente Convention.

(b) L'importation temporaire de véhicules immatriculés à l'armée, ne circulant pas par leurs propres moyens, se fera dans les conditions fixées au paragraphe 4 et leur réexportation dans les conditions fixées au paragraphe 8 du présent article.

(c) Les véhicules immatriculés à l'armée appartenant à une force ou à un élément civil bénéficient également de l'exemption des taxes qui pourraient être dues en raison de la circulation des véhicules sur les routes.

3. Les documents officiels sous pli scellé d'un sceau officiel ne sont pas soumis à la visite et au contrôle de la douane. Les couriers qui en effectuent le transport doivent être munis, quelle que soit leur qualité, d'un ordre de mission individuel délivré dans les conditions indiquées à l'article III, paragraphe 2 (b). Cet ordre de mission doit mentionner le nombre de plis et certifier que ceux-ci ne contiennent que des documents officiels.

4. Une force peut importer en franchise de droits son équipement et des quantités raisonnables d'approvisionnement, matériels et autres marchandises destinés à l'usage exclusif de cette force ou, dans les cas où cela est autorisé par l'Etat de séjour, à l'usage de l'élément civil et des personnes à

zasadach bezcłowych będzie wymagał przedłożenia organom celnym w odpowiednim przejściu granicznym, obok uzgodnionych dokumentów celnych, zaświadczenia w formie uzgodnionej między Państwem przyjmującym a Państwem wysyłającym, podpisanego przez osobę do tego upoważnioną przez Państwo wysyłające. Pełnomocnictwo osoby upoważnionej do wydania wyżej wymienionego zaświadczenia oraz wzory podpisów i pieczęci, które będą używane w tym celu, zostaną przesłane organom celnym Państwa przyjmującego.

5. Członek sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego może, wjeżdżając po raz pierwszy do Państwa przyjmującego w celu podjęcia służby albo przy pierwszym przyjeździe członka jego rodziny w celu spotkania z nim, wwieźć bezcłowo swoje rzeczy osobiste i meble, z których będzie korzystał przez okres swojej służby.

6. Członkowie sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego mogą wwozić bezcłowo na czas określony swoje prywatne pojazdy mechaniczne na użytek własny i członków swoich rodzin. Niniejszy przepis nie oznacza obowiązku zwolnienia pojazdów prywatnych z podatków z tytułu korzystania z dróg.

7. Wwóz mienia przez organy sił zbrojnych w innym celu niż do wyłącznego użytku sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego oraz wwóz na innych zasadach niż przewidziane w ust. 5 i 6 niniejszego artykułu, dokonany przez członków sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego, nie zwalniają, na mocy niniejszego artykułu, z jakichkolwiek opłat lub innych warunków.

8. Towary wwieszone bezcłowo zgodnie z ust. 2(b), 4, 5 lub 6 niniejszego artykułu:

(a) mogą być dowolnie wywiezione pod warunkiem, że w przypadku towarów wwieszonych zgodnie z ust. 4 zaświadczenie wystawione zgodnie z powołanym ustępem zostanie przed-

subject to the deposit, at the customs office for the place of entry, together with such customs documents as shall be agreed, of a certificate in a form agreed between the receiving State and the sending State signed by a person authorised by the sending State for that purpose. The designation of the person authorised to sign the certificates as well as specimens of the signatures and stamps to be used, shall be sent to the customs administration of the receiving State.

5. A member of a force or civilian component may, at the time of his first arrival to take up service in the receiving State or at the time of the first arrival of any dependent to join him, import his personal effects and furniture free of duty for the term of such service.

6. Members of a force or civilian component may import temporarily free of duty their private motor vehicles for the personal use of themselves and their dependents. There is no obligation under this Article to grant exemption from taxes payable in respect of the use of roads by private vehicles.

7. Imports made by the authorities of a force other than for the exclusive use of that force and its civilian component, and imports, other than those dealt with in paragraphs 5 and 6 of this Article, effected by members of a force or civilian component are not, by reason of this Article, entitled to any exemption from duty or other conditions.

8. Goods which have been imported duty-free under paragraphs 2 (b), 4, 5 or 6 above —

(a) may be re-exported freely, provided that, in the case of goods imported under paragraph 4, a certificate, issued in accordance with that paragraph, is presented to the customs offi-

charge. L'admission ainsi prévue en franchise est subordonnée au dépôt, au Bureau des douanes, à l'appui des documents de douane que l'on aura convenu de fournir, d'une attestation dont la forme aura été acceptée par l'Etat de séjour et par l'Etat d'origine, signée par une personne habilitée à cet effet par l'Etat d'origine. La désignation de la personne habilitée à signer les attestations ainsi que les spécimens de sa signature et des cachets utilisés seront adressés aux administrations douanières de l'Etat de séjour.

5. Un membre d'une force ou d'un élément civil peut, à l'occasion de sa première arrivée en vue de prendre son service dans l'Etat de séjour, ou à l'occasion de la première arrivée d'une personne à sa charge venue l'y rejoindre, importer ses effets et son mobilier personnels en franchise de droits pour la durée de son séjour.

6. Les membres d'une force ou d'un élément civil peuvent bénéficier de la franchise temporaire des droits en cas d'importation temporaire de véhicules à moteur privés destinés à leur usage personnel et à celui des personnes à leur charge. Cette disposition n'entraîne pas l'obligation d'exemption des taxes qui pourraient être dues pour l'usage des routes par les véhicules privés.

7. Les importations faites par les autorités d'une force pour des fins autres que la satisfaction des besoins exclusifs de cette force ou de son élément civil, ainsi que les importations, autres que celles visées aux paragraphes 5 et 6 du présent article, effectuées par les membres d'une force armée ou d'un élément civil, ne bénéficient, en application du présent article, d'aucune exemption de droits ni d'aucune dispense de formalités.

8. Les marchandises admises en franchise en application des dispositions des paragraphes 2 (b), 4, 5 ou 6 ci-dessus:

(a) Peuvent être réexportées librement à condition que, en ce qui concerne les marchandises importées en application du paragraphe 4, soit remise au Bureau des douanes une attestation

stawione urzędowi celnemu. Organ celny może jednakże sprawdzić, czy podlegające wywozowi towary odpowiadają wpisanym w zaświadczeniu oraz czy rzeczywiście zostały wwieszone na warunkach określonych w ust. 2(b), 4, 5 lub 6, w zależności od sytuacji;

ce: the customs authorities, however, may verify that goods re-exported are as described in the certificate, if any, and have in fact been imported under the conditions of paragraphs 2 (b), 4, 5 or 6 as the case may be;

délivrée dans les conditions prévues à ce paragraphe. Le service des douanes conserve cependant le droit de vérifier, s'il y a lieu, que les marchandises réexportées sont bien celles décrites sur l'attestation dans le cas où celle-ci est nécessaire, et ont été réellement importées dans les conditions prévues aux paragraphes 2 (b), 4, 5 ou 6, suivant le cas;

(b) nie mogą być zbywane w Państwie przyjmującym w drodze sprzedaży lub darowizn. Jednakże w szczególnych przypadkach takie zbywanie może zostać dokonane na warunkach określonych przez organy Państwa przyjmującego (np. po opłaceniu cła i podatku oraz po spełnieniu wymogów odnośnie do kontroli handlu i dewizowej).

(b) shall not normally be disposed of in the receiving State by way of either sale or gift: however, in particular cases such disposal may be authorised on conditions imposed by the authorities concerned of the receiving State (for instance, on payment of duty and tax and compliance with the requirements of the controls of trade and exchange).

(b) Ne peuvent normalement être cédées à titre onéreux ou gratuit dans l'Etat de séjour. Cependant, dans des cas particuliers, une telle cession peut être autorisée, sous réserve des conditions imposées par les autorités compétentes de l'Etat de séjour (par exemple, paiement des droits et taxes, accomplissement des formalités inhérentes au contrôle du commerce extérieur et des changes).

9. Towary zakupione w Państwie przyjmującym mogą być z niego wywiezione tylko w zgodzie z obowiązującymi przepisami tego Państwa.

9. Goods purchased in the receiving State shall be exported therefrom only in accordance with the regulations in force in the receiving State.

9. Les exportations de marchandises achetées dans l'Etat de séjour sont soumises à la réglementation en vigueur sur le territoire dudit Etat.

10. Organy celne mogą zastosować szczególny tryb przekraczania granicy w odniesieniu do regularnych oddziałów lub formacji, pod warunkiem że organy te zostaną odpowiednio wcześniej powiadomione o takim zamiarze.

10. Special arrangements for crossing frontiers shall be granted by the customs authorities to regularly constituted units or formations, provided that the customs authorities concerned have been duly notified in advance.

10. Des facilités particulières sont accordées par les autorités douanières pour le passage des frontières par des unités ou formations régulièrement encadrées, à condition que les autorités douanières intéressées aient reçu la notification appropriée en temps utile.

11. W odniesieniu do paliw, olejów i smarów używanych w służbowych pojazdach, statkach powietrznych i okrętach sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego Państwo przyjmujące podejmuje szczególne działania mające na celu zwolnienie ich z cła i podatków.

11. Special arrangements shall be made by the receiving State so that fuel, oil and lubricants for use in service vehicles, aircraft and vessels of a force or civilian component, may be delivered free of all duties and taxes.

11. Des dispositions spéciales seront prises par l'Etat de séjour afin que les carburants et lubrifiants destinés à l'usage des véhicules immatriculés à l'armée, des aéronefs et bateaux militaires d'une force ou d'un élément civil soient livrés exempts de tous droits et taxes.

12. W ustępach od 1 do 10 niniejszego artykułu:

12. In paragraphs 1—10 of this Article —

12. Pour l'application des dix premiers paragraphes du présent article, le mot

„cło” oznacza opłaty celne oraz wszelkie inne opłaty i podatki płatne przy wwozie lub wywozie, w zależności od sytuacji, poza opłatami i podatkami, które nie są niczym innym jak opłatami za korzystanie z usług;

“duty” means customs duties and all other duties and taxes payable on importation or exportation, as the case may be, except dues and taxes which are no more than charges for services rendered;

„droit” s'entend des droits de douane et de tous autres droits et taxes frappant, suivant le cas, l'importation ou l'exportation, à l'exception des droits et taxes qui constituent un remboursement de frais pour service rendu. Le mot

„wwóz” obejmuje również wycofanie towarów ze składów

“importation” includes withdrawal from customs wareho-

„importation” inclut l'enlèvement des marchandises

celnych lub spod stałego dozoru celnego, pod warunkiem że nie zostały one wyhodowane, wyprodukowane lub wytworzone w Państwie przyjmującym.

13. Postanowienia niniejszego artykułu mają zastosowanie do danych towarów nie tylko wtedy, gdy są one wwożone lub wywożone z Państwa przyjmującego, lecz także wówczas, gdy są one przewożone przez terytorium Umawiającej się Strony, i w takim przypadku pojęcie „Państwo przyjmujące” użyte w niniejszym artykule będzie także obejmować każdą Umawiającą się Stronę, przez której terytorium towary są przewożone.

Artykuł XII

1. Organy celne i skarbowe Państwa przyjmującego jako warunek przyznania jakichkolwiek zwolnień celnych lub podatkowych przewidzianych w niniejszej umowie mogą żądać przestrzegania warunków, jakie uznają za konieczne w celu przeciwdziałania nadużyciom.

2. Wyżej wspomniane organy mogą odmówić udzielenia jakiegokolwiek zwolnienia przewidzianego w niniejszej umowie w odniesieniu do wwozu do Państwa przyjmującego towarów i produktów wyhodowanych, wyprodukowanych lub wytworzonych w tym Państwie, które zostały wywiezione bez uiszczenia albo bez zwrotu podatków lub ceł, które są wymagane przy takim wywozie. Towary pobierane ze składów celnych będą traktowane jako przedmioty wwieszone, jeżeli uważało się je za towary wywiezione z powodu ich zdeponowania w składzie.

Artykuł XIII

1. W celu zapobieżenia przestępstwom celnym i skarbowym organy Państwa przyjmującego i Państwa wysyłającego będą udzielać sobie wzajemnie pomocy przy prowadzeniu odpowiednich dochodzeń oraz zbieraniu dowodów.

2. Organy sił zbrojnych będą udzielać sobie wszelkiej pomocy, w granicach swoich kompetencji, w celu dostarczenia organom celnym lub skarbowym Państwa przy-

uses or continuous customs custody, provided that the goods concerned have not been grown, produced or manufactured in the receiving State.

13. The provisions of this Article shall apply to the goods concerned not only when they are imported into or exported from the receiving State, but also when they are in transit through the territory of a Contracting Party, and for this purpose the expression "receiving State" in this Article shall be regarded as including any Contracting Party through whose territory the goods are passing in transit.

Article XII

1. The customs or fiscal authorities of the receiving State may, as a condition of the grant of any customs or fiscal exemption or concession provided for in this Agreement, require such conditions to be observed as they may deem necessary to prevent abuse.

2. These authorities may refuse any exemption provided for by this Agreement in respect of the importation into the receiving State of articles grown, produced or manufactured in that State which have been exported therefrom without payment of, or upon repayment of, taxes or duties which would have been chargeable but for such exportation. Goods removed from a customs warehouse shall be deemed to be imported if they were regarded as having been exported by reason of being deposited in the warehouse.

Article XIII

1. In order to prevent offences against customs and fiscal laws and regulations, the authorities of the receiving and of the sending States shall assist each other in the conduct of enquiries and the collection of evidence.

2. The authorities of a force shall render all assistance within their power to ensure that articles liable to seizure by, or on behalf of, the customs or fiscal authorities of

placées dans un entrepôt de douanes ou sous un régime analogue, à condition qu'il s'agisse de marchandises qui n'aient été, ni récoltées, ni fabriquées, ni manufacturées dans l'Etat de séjour.

13. Les dispositions du présent article s'appliquent non seulement aux marchandises importées dans l'Etat de séjour ou exportées de cet Etat, mais aussi aux marchandises en transit à travers le territoire d'une Partie Contractante. En l'occurrence, l'expression „Etat de séjour” s'entend, dans le présent article, de toute Partie Contractante à travers le territoire de laquelle les marchandises transitent.

Article XII

1. Toute exemption ou facilité douanière ou fiscale accordée en vertu de la présente Convention est subordonnée à l'observation des dispositions que les autorités douanières ou fiscales de l'Etat de séjour peuvent estimer nécessaires pour prévenir des abus.

2. Les mêmes autorités peuvent décider que ne bénéficieront pas des exemptions prévues par le présent accord les importations de produits récoltés, fabriqués ou manufacturés dans l'Etat de séjour et exportés au préalable en franchise ou moyennant restitution des droits et taxes qui étaient dus dans le cas où ces produits n'auraient pas été exportés. Cette disposition s'applique également à des marchandises enlevées d'un entrepôt de douane, si le dépôt dans cet entrepôt a été considéré comme une exportation.

Article XIII

1. En vue de la répression des infractions aux lois et règlements douaniers et fiscaux, les autorités des Etats de séjour et d'origine se prêtent un mutuel concours pour procéder aux enquêtes et à la recherche des preuves.

2. Les autorités d'une force donnent toute l'assistance en leur pouvoir afin que les marchandises susceptibles de saisie, par les autorités douanières ou fiscales de

mującego wszelkich artykułów podlegających zajęciu.

3. Organy sił zbrojnych będą udzielać sobie wszelkiej możliwej pomocy w celu wyegzekwowania opłat celnych, podatków i kar od członków sił zbrojnych lub personelu cywilnego albo członków ich rodzin.

4. Pojazdy służbowe i przedmioty należące do sił zbrojnych lub ich personelu cywilnego, lecz nie do członka takich sił lub personelu cywilnego, skonfiskowane przez organy Państwa przyjmującego w związku z naruszeniem przepisów celnych lub skarbowych, zostaną przekazane odpowiednim organom sił zbrojnych Państwa wysyłającego.

Artykuł XIV

1. Siły zbrojne, personel cywilny, ich członkowie, jak również członkowie ich rodzin podlegają przepisom Państwa wysyłającego w odniesieniu do wymiany dewiz, a także przepisom obowiązującym w Państwie przyjmującym.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego i Państwa wysyłającego mogą wydać szczególne przepisy obowiązujące siły zbrojne lub personel cywilny, ich członków oraz członków ich rodzin, dotyczące wymiany dewiz.

Artykuł XV

1. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 2 niniejszego artykułu niniejsza umowa pozostaje w mocy w przypadku działań zbrojnych, w stosunku do których ma zastosowanie Traktat Północnoatlantycki, jednakże postanowienia umowy dotyczące zaspokajania roszczeń określone w ust. 2 i 5 art. VIII nie będą mieć zastosowania do szkód wojennych oraz postanowienia umowy wynikające w szczególności z art. III i VII zostaną niezwłocznie zmienione przez zainteresowane Umawiające się Strony, które mogą uzgodnić wprowadzenie zmian dotyczących stosowania umowy między nimi, jakie uznają za konieczne.

the receiving State are handed to those authorities.

3. The authorities of a force shall render all assistance within their power to ensure the payment of duties, taxes and penalties payable by members of the force or civilian component or their dependents.

4. Service vehicles and articles belonging to a force or to its civilian component, and not to a member of such force or civilian component, seized by the authorities of the receiving State in connexion with an offence against its customs or fiscal laws or regulations shall be handed over to the appropriate authorities of the force concerned.

Article XIV

1. A force, a civilian component and the members thereof, as well as their dependents, shall remain subject to the foreign exchange regulations of the sending State and shall also be subject to the regulations of the receiving State.

2. The foreign exchange authorities of the sending and the receiving States may issue special regulations applicable to a force or civilian component or the members thereof as well as to their dependents.

Article XV

1. Subject to paragraph 2 of this Article, this Agreement shall remain in force in the event of hostilities to which the North Atlantic Treaty applies, except that the provisions for settling claims in paragraphs 2 and 5 of Article VIII shall not apply to war damage, and that the provisions of the Agreement, and, in particular of Articles III and VII, shall immediately be reviewed by the Contracting Parties concerned, who may agree to such modifications as they may consider desirable regarding the application of the Agreement between them.

l'Etat de séjour ou à leur profit, soient remises à celles-ci.

3. Les autorités d'une force s'engagent à faire tout ce qui est en leur pouvoir afin que les droits, taxes et amendes dus soient acquittés par les membres de cette force ou de son élément civil, ainsi que par les personnes à leur charge.

4. Les véhicules immatriculés à l'armée et les marchandises appartenant à une force ou à son élément civil et non à un de leurs membres, et saisis par les autorités de l'Etat de séjour à l'occasion d'une infraction douanière ou fiscale, sont remis aux autorités compétentes de cette force.

Article XIV

1. Une force, un élément civil, leurs membres, ainsi que les personnes à leur charge, demeurent assujettis aux règles du contrôle des changes de l'Etat d'origine et doivent se conformer aux règlements de l'Etat de séjour.

2. Les autorités chargées du contrôle des changes des Etats d'origine et de séjour peuvent mettre en vigueur des dispositions spéciales applicables à une force, à son élément civil ou à leurs membres ainsi qu'aux personnes à leur charge.

Article XV

1. Sous réserve des dispositions du paragraphe 2 ci-dessous, la présente Convention reste en vigueur en cas d'hostilités entraînant l'application des dispositions du Traité de l'Atlantique Nord. Toutefois, les dispositions relatives au règlement des dommages contenues dans les paragraphes 2 et 5 de l'article VIII ne s'appliquent pas aux dommages de guerre et les dispositions de la présente Convention, notamment celles des articles III et VII, font immédiatement l'objet d'un nouvel examen par les Parties Contractantes intéressées. Celles-ci peuvent éventuellement convenir des modifications qui apparaîtraient désirables en ce qui concerne l'application de la Convention entre elles.

2. W przypadku działań zbrojnych, o których mowa wyżej, każda z Umawiających się Stron ma prawo, pod warunkiem zawiadomienia o tym pozostałych Umawiających się Stron z sześćdziesięciodniowym wyprzedzeniem, zawiesić stosowanie jakiegokolwiek z postanowień niniejszej umowy w odniesieniu do tej Strony. W przypadku skorzystania z tego prawa Umawiające się Strony niezwłocznie przystąpią do konsultacji w celu uzgodnienia odpowiednich uregulowań, które zastąpią zawieszono postanowienia.

Artykuł XVI

Wszelkie spory między Umawiającymi się Stronami dotyczące interpretacji i stosowania niniejszej umowy będą rozstrzygane w drodze negocjacji między nimi bez odwoływania się do jakiegokolwiek zewnętrznej jurysdykcji. O ile postanowienia niniejszej umowy wyraźnie nie stanowią inaczej, spory, które nie mogą być rozstrzygnięte w drodze bezpośrednich negocjacji, będą przedstawione Radzie Północnoatlantycznej.

Artykuł XVII

Każda z Umawiających się Stron może w każdym czasie wystąpić z wnioskiem o zmianę jakiegokolwiek artykułu niniejszej umowy. Wnioski takie kierowane będą do Rady Północnoatlantycznej.

Artykuł XVIII

1. Niniejsza umowa podlega ratyfikacji. Dokumenty ratyfikacji zostaną złożone w jak najkrótszym czasie Rządowi Stanów Zjednoczonych Ameryki, który poinformuje każde z Państw-Sygnatariuszy o dacie ich złożenia.

2. Niniejsza umowa wejdzie w życie trzydzieści dni po złożeniu dokumentów ratyfikacji przez cztery Państwa-Sygnatariuszy umowy i będzie obowiązywać w stosunkach między tymi Państwami-Sygnatariuszami. W stosunku do innych Państw-Sygnatariuszy wejdzie ona w życie trzydzieści dni po złożeniu przez nich dokumentów ratyfikacji.

3. Po wejściu w życie niniejszej umowy będzie ona pod warunkiem zgody Rady Północnoatlantycznej

2. In the event of such hostilities, each of the Contracting Parties shall have the right, by giving 60 days' notice to the other Contracting Parties, to suspend the application of any of the provisions of this Agreement so far as it is concerned. If this right is exercised, the Contracting Parties shall immediately consult with a view to agreeing on suitable provisions to replace the provisions suspended.

Article XVI

All differences between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement shall be settled by negotiation between them without recourse to any outside jurisdiction. Except where express provision is made to the contrary in this Agreement, differences which cannot be settled by direct negotiation shall be referred to the North Atlantic Council.

Article XVII

Any Contracting Party may at any time request the revision of any Article of this Agreement. The request shall be addressed to the North Atlantic Council.

Article XVIII

1. The present Agreement shall be ratified and the instruments of ratification shall be deposited as soon as possible with the Government of the United States of America, which shall notify each signatory State of the date of deposit thereof.

2. Thirty days after four signatory States have deposited their instruments of ratification the present Agreement shall come into force between them. It shall come into force for each other signatory State thirty days after the deposit of its instrument of ratification.

3. After it has come into force, the present Agreement shall, subject to the approval of the North

2. Dans le cas d'hostilités telles qu'elles sont définies ci-dessus, chaque Partie Contractante a le droit, en le notifiant dans un délai de 60 jours aux autres Parties Contractantes, de suspendre l'application de l'une quelconque des dispositions de la Convention pour autant que de besoin. Si ce droit est exercé, les Parties Contractantes se consultent immédiatement en vue de se mettre d'accord sur les dispositions propres à remplacer celles dont l'application est suspendue.

Article XVI

Toute contestation entre les Parties Contractantes en ce qui concerne l'interprétation ou l'application de la présente Convention est réglée par négociations entre elles sans recours à une juridiction extérieure. Sauf dans les cas où la présente Convention contient une disposition contraire, les contestations qui ne peuvent pas être réglées par négociations directes, seront portées devant le Conseil de l'Atlantique Nord.

Article XVII

Chaque Partie Contractante peut à tout moment demander la révision de tout article de la présente Convention. La demande sera adressée au Conseil de l'Atlantique Nord.

Article XVIII

1. La présente Convention sera ratifiée et les instruments de ratification seront déposés aussitôt que possible auprès du gouvernement des Etats-Unis d'Amérique qui notifiera la date de ces dépôts à chaque Etat signataire.

2. La présente Convention entrera en vigueur trente jours après le dépôt par quatre Etats signataires de leurs instruments de ratification. Elle entrera en vigueur pour chacun des autres Etats signataires trente jours après le dépôt de son instrument de ratification.

3. Après son entrée en vigueur, la présente Convention, sous réserve de l'approbation du Conseil

i na warunkach, które ona określi, otwarta do przystąpienia dla każdego Państwa, które przystąpi do Traktatu Północnoatlantyckiego. Przystąpienie następuje przez złożenie dokumentu przystąpienia Rządowi Stanów Zjednoczonych Ameryki, który poinformuje każde Państwo-Sygnatariusza i Państwo przystępujące o dacie złożenia takiego dokumentu. W odniesieniu do każdego Państwa, w imieniu którego został złożony dokument przystąpienia, niniejsza umowa wejdzie w życie trzydzieści dni po złożeniu wyżej wymienionego dokumentu.

Artykuł XIX

1. Niniejsza umowa może być wypowiedziana przez każdą z Umawiających się Stron po upływie czterech lat od daty jej wejścia w życie.

2. Wypowiedzenie umowy przez Umawiającą się Stronę będzie dokonywane w drodze pisemnej notyfikacji skierowanej przez tę Umawiającą się Stronę do Rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki, który notyfikuje wszystkim pozostałym Umawiającym się Stronom fakt złożenia takiej notyfikacji oraz informuje o dacie jej złożenia.

3. Wypowiedzenie staje się skuteczne po upływie roku od dnia otrzymania wyżej wymienionej notyfikacji przez Rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki. Po upływie tego okresu umowa straci moc w odniesieniu do Umawiającej się Strony, która ją wypowiedziała, lecz pozostanie w mocy w stosunku do pozostałych Umawiających się Stron.

Artykuł XX

1. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 2 i 3 niniejszego artykułu umowa będzie mieć zastosowanie jedynie wobec terytorium metropolii Umawiającej się Strony.

2. Niezależnie od powyższego każde Państwo może, w chwili złożenia dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia albo w dowolnym czasie, notyfikować Rządowi Stanów Zjednoczonych Ameryki, że umowa niniejsza będzie stosowana (z zastrzeżeniem zawarcia specjalnego porozumienia między tym

Atlantic Council and to such conditions as it may decide, be open to accession on behalf of any State which accedes to the North Atlantic Treaty. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Government of the United States of America, which shall notify each signatory and acceding State of the date of deposit thereof. In respect of any State on behalf of which an instrument of accession is deposited, the present Agreement shall come into force thirty days after the date of the deposit of such instrument.

Article XIX

1. The present Agreement may be denounced by any Contracting Party after the expiration of a period of four years from the date on which the Agreement comes into force.

2. The denunciation of the Agreement by any Contracting Party shall be effected by a written notification addressed by that Contracting Party to the Government of the United States of America which shall notify all the other Contracting Parties of each such notification and the date of receipt thereof.

3. The denunciation shall take effect one year after the receipt of the notification by the Government of the United States of America. After the expiration of this period of one year, the Agreement shall cease to be in force as regards the Contracting Party which denounces it, but shall continue in force for the remaining Contracting Parties.

Article XX

1. Subject to the provisions of paragraphs 2 and 3 of this Article, the present Agreement shall apply only to the metropolitan territory of a Contracting Party.

2. Any State may, however, at the time of the deposit of its instrument of ratification or accession or at any time thereafter, declare by notification given to the Government of the United States of America that the present Agreement shall extend (subject, if the State making the declaration considers it to be

de l'Atlantique Nord et aux conditions que ce dernier pourra fixer, sera ouverte à tout Etat adhérent au Traité de l'Atlantique Nord. L'accession deviendra effective par le dépôt d'un instrument d'accession auprès du gouvernement des Etats-Unis d'Amérique qui notifiera à chaque signataire et à l'Etat accédant la date de dépôt dont il s'agit. La présente Convention entrera en vigueur, au regard de tout Etat au nom duquel un instrument d'accession sera déposé, trente jours après la date de dépôt de cet instrument.

Article XIX

1. La présente Convention pourra être dénoncée par chaque Partie Contractante après l'expiration d'un délai de quatre ans à dater de son entrée en vigueur.

2. La dénonciation de la Convention par une Partie Contractante se fera par notification écrite adressée par cette Partie au gouvernement des Etats-Unis d'Amérique qui informera toutes les autres Parties Contractantes de cette notification et de la date de sa réception.

3. La dénonciation prendra effet un an après réception de sa notification par le gouvernement des Etats-Unis d'Amérique. Après l'expiration de cette période d'un an, la Convention cessera d'être en vigueur pour la Partie qui l'aura dénoncée, mais restera en vigueur entre les autres Parties Contractantes.

Article XX

1. Sous réserve des dispositions des paragraphes 2 et 3 ci-dessous, la présente Convention s'applique uniquement au territoire métropolitain d'une Partie Contractante.

2. Toutefois un Etat peut, lors du dépôt de ses instruments de ratification ou d'accession, ou ultérieurement, déclarer, par notification au gouvernement des Etats-Unis, que la présente Convention s'étendra à tous les territoires ou à tels des territoires dont les relations internationales sont assurées par lui dans la

Państwem a każdym z zainteresowanych Państw wysyłających, o ile uzna takie porozumienie za niezbędne) wobec wszystkich lub którejkolwiek z terytoriów, za których politykę zagraniczną Państwo to ponosi odpowiedzialność w ramach obszaru działania Traktatu Północnoatlantyckiego. Wtedy to niniejsza umowa zacznie obowiązywać wobec takiego terytorium lub takich terytoriów po upływie trzydziestu dni od otrzymania przez Rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki takiej notyfikacji lub po upływie trzydziestu dni od zawarcia specjalnych porozumień, jeśli są one konieczne, albo od dnia jej wejścia w życie na mocy art. XVIII, w zależności od tego, który z tych terminów jest późniejszy.

3. Państwo, które złożyło deklarację zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu w sprawie rozciągnięcia mocy niniejszej umowy na terytorium, za którego politykę zagraniczną jest ono odpowiedzialne, może wypowiedzieć umowę oddzielnie w odniesieniu do tego terytorium, zgodnie z postanowieniami art. XIX.

Na dowód czego niżej podpisani pełnomocnicy podpisali niniejszą umowę.

Sporządzono w Londynie dnia 19 czerwca 1951 r. w językach angielskim i francuskim, przy czym obydwa teksty są jednakowo autentyczne, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwach Rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki. Rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki przekaże wszystkim Sygnatariuszom i Państwom przystępującym uwierzytelnione kopie niniejszej umowy.

necessary, to the conclusion of a special agreement between that State and each of the sending States concerned), to all or any of the territories for whose international relations it is responsible in the North Atlantic Treaty area. The present Agreement shall then extend to the territory or territories named therein thirty days after the receipt by the Government of the United States of America of the notification, or thirty days after the conclusion of the special agreements if required, or when it has come into force under Article XVIII, whichever is the later.

3. A State which has made a declaration under paragraph 2 of this Article extending the present Agreement to any territory for whose international relations it is responsible may denounce the Agreement separately in respect of that territory in accordance with the provisions of Article XIX.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have signed the present Agreement.

Done in London this nineteenth day of June, 1951, in the English and French languages, both texts being equally authoritative, in a single original which shall be deposited in the archives of the Government of the United States of America. The Government of the United States of America shall transmit certified copies thereof to all the signatory and acceding States.

région de l'Atlantique Nord, sous réserve, si l'Etat qui fait la déclaration l'estime nécessaire, de la conclusion d'un accord particulier entre ledit Etat et chacun des Etats d'origine. La présente Convention sera appliquée pour le territoire ou les territoires ainsi mentionnés, 30 jours après la réception par le gouvernement des Etats-Unis d'Amérique de la notification, ou 30 jours après la conclusion de l'accord particulier éventuel, ou, lors de l'entrée en vigueur de la Convention telle qu'elle est définie à l'article 18, si celle-ci intervient après ce délai.

3. Un Etat qui a fait la déclaration prévue au paragraphe (2) ci-dessus du présent article en vue d'étendre la Convention à un territoire dont il assure les relations internationales, peut dénoncer la Convention dans les Conditions prévues à l'article XIX en ce qui concerne ce seul territoire.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ci-dessous désignés ont signé la présente Convention.

Fait à Londres le dix-neuf juin 1951, en anglais et en français, les deux textes faisant également foi, en un simple exemplaire qui restera déposé dans les archives du gouvernement des Etats-Unis d'Amérique et qui en transmettra des copies authentiques à tous les gouvernements signataires et adhérents.

*) Zgodnie z uzgodnieniem przyjętym w Londynie dnia 4 kwietnia 1952 r. funkcja Przewodniczącego Rady Zastępców zostaje zniesiona w związku ze zmianą struktury Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego. Od dnia 4 kwietnia 1952 r. funkcję przewodniczącego Rady Zastępców wykonuje Sekretarz Generalny Organizacji lub, w razie jego nieobecności, zastępca lub jakakolwiek inna osoba wyznaczona przez Radę Północnoatlantycką.

Załącznik**Appendix****Annexe**

Państwo Ministerstwo lub instytucja
.....

Country
.....

Ministry of Service
.....

Pays
.....

Ministère ou Service
.....

Tryptyk*)**Triptyque*****Triptyque***

Ważny od do
dla czasowego wwozu do
następujących samochodów służbo-
wych
Typ
Nr rejestracyjny
Nr silnika
Koła zapasowe
Wyposażenie stałe

Valid from to
for temporary importation to
of the following service vehicle: —.....
Type
Registration Number
Engine Number
Spare tyres
Fixed Communication Equipment

valable duau
pour l'entrée temporaire
du véhicule suivant
Marque
Numéro d'immatriculation
Numéro du moteur
Pneumatique de rechange
Matériel de transmission fixé à demeu-
re

Nazwisko i podpis
posiadacza tryptyku
.....

Name and signature of
the holder of the triptyque
.....

Nom et signature du
titulaire du triptyque
.....

Data wydania Na mocy rozkazu
.....

Date of issue By order of
.....

Délivré le Par ordre de
.....

Czasowe wyjazdy i wjazdy**Temporary Exits and Entries****Sorties et Entrées Temporaires**

Nazwa portu Podpis i pieczęć
lub urzędu celnika
celnego Data

Name of Signature
Port or Customs and Stamp of
Station Date Customs Officer

Désignation Visa et cachet
du Bureau de la
des douanes Date douane

Wyjazd

Exit

Sortie

Wjazd

Entry

Entrée

Wyjazd

Exit

Sortie

Wjazd

Entry

Entrée

Wyjazd

Exit

Sortie

Wjazd

Entry

Entrée

Wyjazd

Exit

Sortie

Wjazd

Entry

Entrée

*) Niniejszy dokument powinien być
wystawiony w języku Państwa wysy-
łającego oraz w językach angielskim
i francuskim.

* This document shall be in the
language of the sending State and in
the English and French languages.

* Ce document est établi dans la langue
de l'Etat d'origine, et également en
anglais et en français.

- Po zaznajomieniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:
- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
 - Rzeczpospolita Polska postanawia przystąpić do tej umowy,
 - postanowienia umowy są ratyfikowane, przyjęte, potwierdzone i będą niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 27 maja 1999 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*
L.S.

Prezes Rady Ministrów: *J. Buzek*

258

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 31 grudnia 1999 r.

w sprawie ratyfikacji Umowy między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotyczącej statusu ich sił zbrojnych, sporządzonej w Londynie dnia 19 czerwca 1951 r.

1. Podaje się niniejszym do wiadomości, że zgodnie z art. XVIII ust. 3 Umowy między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotyczącej statusu ich sił zbrojnych, sporządzonej w Londynie dnia 19 czerwca 1951 r., został złożony dnia 21 września 1999 r. Rządowi Stanów Zjednoczonych Ameryki dokument przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do wyżej wymienionej umowy.

Zgodnie z art. XVIII ust. 3 umowy weszła ona w życie w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej dnia 21 października 1999 r.

2. Zgodnie z art. XVIII ust. 2 umowy weszła ona w życie dnia 23 sierpnia 1953 r.

3. Następujące państwa stały się stronami wyżej wymienionej umowy w podanych niżej datach:

Belgia	23 sierpnia 1953 r.
Dania	27 czerwca 1955 r.
Francja	23 sierpnia 1953 r.
Grecja	25 sierpnia 1954 r.
Hiszpania	9 września 1987 r.
Kanada	27 września 1953 r.

Luksemburg	18 kwietnia 1954 r.
Niderlandy	18 grudnia 1953 r.
Norwegia	23 sierpnia 1953 r.
Portugalia	22 grudnia 1955 r.
Republika Federalna Niemiec	1 lipca 1963 r.
Stany Zjednoczone Ameryki	23 sierpnia 1953 r.
Turcja	17 czerwca 1954 r.
Włochy	21 stycznia 1956 r.
Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej	12 czerwca 1954 r.

4. Równocześnie podaje się do wiadomości, że podczas składania dokumentów ratyfikacji zostały złożone przez następujące państwa podane niżej oświadczenia:

BELGIA, LUKSEMBURG, NIDERLANDY

Oświadczenie zawarte w dokumencie ratyfikacji:

„Podpisując w dniu dzisiejszym Umowę dotyczącą statusu sił zbrojnych Państw Traktatu Północnoatlan-